

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (legea practicilor comerciale neloiale), număr unic 27/ME/2022**

	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Centrul de Armonizare a Legislației Nr. 31/02-126- 1207 din 7 februarie 2022	Cu referire la transpunerea art. 1 din Directiva (UE) 2019/633, care reflectă tranzacțiile incluse în domeniul de aplicare al actului UE, prin stabilirea cifrei de afaceri anuale a furnizorilor și a cumpărătorilor menționăm că, proiectul național nu a preluat abordarea UE, prin fixarea unei cifre de afaceri plafonate în relațiile comerciale dintre cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar similar normei UE. Astfel, potrivit art. I, art. 2116, alin. (10) din proiectul național, lista practicilor comerciale neloiale se aplică pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, indiferent de cifra de afaceri a fiecăruia, cu excepția comerțului ambulant, în cazul în care venitul din vânzări a comerciantului ambulant pentru o perioadă fiscală este de până la 1 200 000 lei. Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul	Se acceptă. Va fi aplicat procesul de monitorizare a implementării legii cu ajustările corespunzătoare la necesitate.

		lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale. Totuși, urmează a fi analizată post-factum modalitatea de implementare practică a acesteia, cu posibilitatea ulterioară de reconsiderare a normei naționale, prin fixarea unor praguri ale cifrelor de afaceri ale cumpărătorilor și furnizorilor din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar chiar și diferite de cele UE, dar adaptate realităților naționale ale RM. De asemenea, excepția identificată de autori în cazul comerțului ambulant urmează a fi argumentată corespunzător în vederea evidențierii scopului și impactului acesteia.	
		Cu privire la noțiunea de „produse agricole și alimentare”, statuată în proiectul național la art. I, art. 21/14 (de completare a Legii nr. 231/2010) menționăm că, potrivit art. 2, pct. 1 din Directivă, aceasta urmează să cuprindă automat lista produselor enumerate în Anexa I la TFUE, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă. Așadar, proiectul național nu oferă o listă a produselor respective, considerate agricole și alimentare, ci oferă competențe Guvernului RM de a o aproba. În măsura în care, prevederile prezentului proiect se referă la practicile dintre comercianții cu produse agricole și alimentare prenotate, se impune definirea acestora odată cu adoptarea/intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege, în caz contrar normele respective rămân a fi incomplete, ambigue și fără finalitatea propusă atinsă. Astfel, ținând seama de art. IV din proiect, care stabilește intrarea în vigoare a legii în vigoare în termen de 6 luni din momentul publicării, se consideră judicioasă și necesară elaborarea listei respective de produse agricole și alimentare simultan cu	Se acceptă. Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”

		promovarea proiectului de lege sau cel târziu până la momentul intrării în vigoare a acestuia.	
		Proiectul național nu a asigurat transpunerea prevederilor UE ce țin de inaplicabilitatea interdicției în efectuarea plăților în cadrul acordurilor de furnizare încheiate cu furnizorii de struguri sau must pentru producția de vin și cumpărătorii lor direcți, statuate la art. 3 (1), ultimul paragraf din Directiva (UE) 2019/633, ci doar a prevăzut ca excepție plățile efectuate de către un cumpărător unui furnizor atunci când acestea sunt efectuate în cadrul programului pentru școli și cele efectuate de entitățile publice care furnizează îngrijiri medicale (Art. I, art. 2115, alin. (5)). Menționăm că, Tabelul de concordanță nu argumentează nepreluarea acestei prevederi UE.	Nu se acceptă. În temeiul art. 9 din Directiva UE, norma națională stabilește prevederi mai stricte și mai benefice furnizorilor de produse agricole și alimentare.
		Cu referire la excepția pentru practica comercială interzisă prin care cumpărătorul solicită furnizorului să suporte, integral sau parțial, costul oricăror reduceri pentru produsele agricole și alimentare vândute de cumpărător cu titlu promoțional din art. 3 (2), ultimul paragraf al actului UE, transpusă de art. I, art. 2116, alin. (6) din proiect, opinăm că actul UE nu stabilește și termenul maximal de 60 de zile per an per produs pentru acțiunile de promovare efectuate.	Se acceptă parțial. Termenele au fost incluse în proiect ca rezultat al multiplelor solicitări ale furnizorilor, fiind anterior reflectate în câteva proiecte de lege.
		<i>Obiecții privind clauza de armonizare</i> Ținând cont de pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare Regulamentul nr. 1171/2018), clauza de armonizare urmează a fi completată și expusă în următoarea redacție: „Prezenta Lege transpune parțial Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 111 din 25 aprilie 2019”.	Se acceptă. Proiectul a fost ajustat.

		<i>Obiecții privind Nota Informativă</i> Pentru a respecta cerințele prevăzute la Anexa nr. 1 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, precum și pct. 26 din Regulamentul nr. 1171/2018, compartimentul 3 din Nota Informativă urmează a fi revizuit pentru a include doar informația privind: actul UE transpus și gradul de transpunere, în speță, prezentul proiect de lege asigură transpunerea parțială a Directivei (UE) 2019/633, indicând titlul complet al actului UE respectiv, astfel cum s-a făcut obiecția privind clauza de armonizare; faptul că prezentul act UE nu se regăsește expres în Acordul de Asociere RM-UE, însă importanța implementării acestuia urmează a fi examinată prin prisma art. 38 și 334 din Acord, prin inserarea conținutului articolelor respective; mențiunea privind Tabelul de concordanță cu specificarea expresă a actului UE - Directiva (UE) 2019/633.	Se acceptă Nota informativă a fost ajustată.
		<i>Obiecții privind Tabelul de concordanță</i> Tabelul de concordanță prezentat nu corespunde în totalitate cerințelor stabilite prin Regulamentul nr. 1171/2018, urmând a fi revizuit după cum urmează: - Compartimentul 4, care inserează conținutul integral al Directivei (UE) 2019/633, urmează a fi delimitat corespunzător pe fiecare articol/aliniat, pentru a fi clară observația corespunzătoare ce se atribuie, cu precădere la informația prezentată la art. 2 din actul UE.	Se acceptă parțial. Nu considerăm necesară separarea pe elemente structurale în cazurile în care descrierea cuprinde elementul în întregime.
		- în Compartimentul 6, pentru prevederile art. 8 – 15 din Directiva (UE) 2019/633 urmează a fi indicat calificativul „prevederi UE neaplicabile” și nu „nu este aplicabil în cazul Republicii Moldova”.	Se acceptă
2.	Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	I. La proiectul de hotărâre: 1. Considerăm judicios excluderea din clauza de adoptare a prevederilor normative invocate ca temei legal „art.25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire	Se acceptă.

	Nr. 04 – 667 din 10.10.2022	la actele normative și respectiv art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază a activității de întreprinzător”, deoarece conțin reglementări generice cu referire la analiza impactului de reglementare și nu constituie temei legal de adoptare a proiectului de hotărâre în cauză.	
		II. La proiectul de lege: 2. La Art. I, care prevede modificarea Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, în special în art.2117 , autorul propune desemnarea Consiliului Concurenței în calitate de autoritate competentă cu atribuții de stabilire, examinare, asigurare a aplicării interdicțiilor și sancționare a practicilor comerciale neloiale. Concomitent, la Art. II cu privire la amendamentele la Legea concurenței nr.183/2012 se propune modificarea art.71 „Faptele ce constituie încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale” prin includerea „practicilor comerciale neloiale prevăzute la art.2116 din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior”, în lista acțiunilor care constituie încălcări. În această ordine de idei, considerăm oportună modificarea în proiectul de lege, inclusiv a art.72 „Determinarea nivelului de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale” din Legea concurenței nr.183/2012, pentru a prevedea expres reglementări privind nivelul de bază al amenzii, în cazul practicilor comerciale neloiale, stipulate la art.2116 din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior.	Se acceptă parțial. Prin considerarea avizului Consiliului Concurenței sunt operate modificări. A se vedea proiectul.
		3. La Art. III, în contextul propunerii de abrogare a punctelor 5) – 5/4) din art.273 al Codului contravențional nr.218/2008, este necesar a fi revizuite și articolele corespunzătoare din Cod, care vizează atribuțiile autorităților competente de constatarea/examinarea contravențiilor stabilite la punctele 5) – 5/4) din art.273, excluzând din aria de	Se acceptă

		competență a acestora respectivele contravenții. Reieșind din cele expuse, sugerăm operarea modificărilor la: 1) art.402, cu referire la competența autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor de examinare a contravențiilor prevăzute la art.273 pct.5) și 5/1); 2) art.414, cu privire la competența Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor de constatare și examinare a contravențiilor prevăzute la art.273 pct.5/2), 5/3) și 5/4).	
3.	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor Nr. 01-6/433 din 14.02.2022	1. În articolul 21/14, la noțiunea „preț de vânzare”, după sintagma „costurile de producție inclusiv” se propune de a se completa cu sintagma „cheltuielile de implementare și menținere a sistemului de management al siguranței alimentului”. Completarea definiției, evidențiază și alte cheltuieli care influențează direct și indirect costul produsului final, dar nu sunt incluse în costul de achiziție a materiei prime (MP). Astfel, în conformitate cu cerințele Legii nr.306/2018 privind siguranța alimentelor și Legii nr.296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, producătorii sunt responsabili de implementarea și menținerea sistemului de management al siguranței alimentului conform standardelor analizei Riscurilor și punctelor critice de control (HACCP). Acestea se referă la cheltuieli de audit, de certificare, cheltuieli pentru încercări de laborator, procurarea echipamentelor de măsurare și monitorizare a punctelor critice de control, instruire de personal în domeniu, cheltuieli de întreținere a spațiilor de producere și depozitare etc.	1. Se acceptă parțial În vederea asigurării oricăror alte costuri care se includ inevitabil în costurile de producție sau contribuie la formarea costului final al produsului noțiunea va fi completată cu textul ”sau alte cheltuieli”. Totodată, noțiunea ”preț de vânzare” a fost substituită cu noțiunea ”costul produsului”.
		2. În articolul 21/16 alin.(1): 1) la lit. g), după cuvântul „anularea” se propune de a se completa cu sintagma „sau înlocuirea”. 2) la lit. j), după sintagma „cumpărătorul solicită furnizorului” se propune de a se completa cu expresia „înlocuirea sau”.	2. 1) Se acceptă 2) Se acceptă

		Completările propuse, privind înlocuirea produselor și cerințele trasabilității au ca scop limitarea utilizării practicilor comerciale neloiale din partea comercianților privind înlocuirea/schimbarea produsele furnizate, care ulterior sunt deteriorate sau sunt aproape de expirarea termenului de valabilitate, fără examinarea documentelor primare financiare și care influențează integritatea informațiilor din sistemul de trasabilitate.	
		3) Ia lit. o), propoziția „Comerciantul este obligat să lichideze (să distrugă) produsele alimentare neconforme reglementărilor aplicabile în domeniul alimentar” se propune de a se expune într-o nouă redacție și va avea următorul conținut „În funcție de natura neconformității, comerciantul este obligat să distrugă sau să utilizeze condiționat întregul lot de produse alimentare neconforme sau utilizeze condiționat lotul de produse alimentare neconforme”. Introducerea termenului "utilizarea condiționată" este motivată de art. 30 alin. (2) al Legii nr306/2018 privind siguranța alimentelor, potrivit căruia "produsele alimentare și materialele care vin în contact cu produsele alimentare ce nu corespund reglementărilor aplicabile din domeniul alimentar, dar care nu sînt falsificate și nu prezintă vreun pericol pentru sănătatea umană pot fi recondiționate înainte de a fi vândute sau distribuite". În funcție de natura neconformității, produsele alimentare pot fi utilizate în alte scopuri decît cel destinat inițial. Astfel, se concluzionează că nu în toate cazurile produsele alimentare trebuie distruse.	Se acceptă.
		4) Articolul 21/16 alin.(l) se completează cu litera t) care va avea următorul cuprins: „t) Cumpărătorul nu poate solicita reduceri comerciale lunare, trimestriale sau anuale, din volumul și valoarea	Nu se acceptă. Vînzătorul are dreptul să accepte orice reduceri care sunt incidente alineatului (2) al

		produselor furnizate, care afectează direct sau indirect rentabilitatea produsului (produselor), inclusiv acoperirea cheltuielilor privind măsurilor de siguranță alimentară, ale furnizorului".	art. 21/16 acestea fiind condiționate de expresia clară a acestora în contract. Normele corespund alin. (2) al art. 3 din Directiva 2019/633. Totodată, sensul normei propuse este acoperit de prevederile alin. (4) al art. 21/16.
		5) Subsecvent, se reliefează faptul că prevederile articolului 21/16 alin.(3) se contrazic cu prevederile art.21/15. Completarea propusă are ca scop protejarea producătorilor privind riscurile financiare, necesare de a fi utilizate pentru îndeplinirea cerințelor Legii nr. 296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, care sunt monitorizate și inspectate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Lipsa resurselor financiare, dedicate menținerii măsurilor, din legea menționată, prezintă pericole pentru conformitatea produselor alimentare conform cerințelor de siguranță alimentară.	Nu se acceptă. Nu este clară obiecția, dacă se propune excluderea de ce intervine propunerea ulterioară de completare a alineatului, dacă modificarea, ar fi oportună formularea redacției propuse.
		3. În articolul 21/16: 1) alin.(3) în continuare după text, se va completa cu fraza: „Comerciantul va demonstra că produsele alimentare achiziționate nu și-au pierdut caracteristicile cantitative și calitative prin documente ce atestă calitatea, siguranța și inofensivitatea”. Completarea are scopul de a specifica că indicii de calitate și de inofensivitate a produselor alimentare trebuie să corespundă cerințelor privind siguranța alimentelor și că au fost respectate condițiile de depozitare și comercializare.	Nu se acceptă. Se menține poziția prin care actorii vor decide asupra returnării prin liber consimțământ, alineatul în redacția din proiect conținând condiția respectivă: ”cu acceptul acestuia”.
		2) Se propune completarea articolul 21/16 alin.(3) cu literele a) și b) care vor avea următorul conținut:	Se acceptă parțial. Se menține poziția prin care actorii vor decide asupra returnării prin liber consimțământ,

		„a) Comerciantul va demonstra cd produsele alimentare achiziționate nu și-au pierdut caracteristicile cantitative și calitative prin documente ce atestă calitatea, siguranța și inofensivitatea. b) Returnarea sau retragerea produselor alimentare, livrate de către furnizor, cumpărătorului, se poate face doar in condițiile art.30 din Legea nr.30612018 privind siguranța alimentelor, cu documentarea corespunzătoare a cazurilor". Este important de menționat că, completarea propusă, are scopul de a specifica faptul cd indicii de calitate și de inofensivitate a produselor alimentare trebuie să corespundă cerințelor privind siguranța alimentelor.	alineatul în redacția din proiect conținând condiția respectivă: ”cu acceptul acestuia”. Totodată, se acceptă referința la art.30 din Legea nr.30612018, prin înserare în cuprinsul alineatului (3).
		4. Articolul 21/17 alin.(2), se exclude. Modificările Legii nr. 231/2010 vin să limiteze practicile comerciale neloiale stabilind relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător, reprezentată de 2 agenți economici, deoarece noțiunea de cumpărător în sensul prezentei legi (art. 24), exclude noțiunea de „consumatorul final". Excluderea alineatului supra menționat din proiectul propus spre avizare este oportun, din motiv că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor are misiune a de a asigura implementarea politicilor statului in domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare comercializate consumatorului final (persoane fizice) și nu interveni în relațiile comerciale neloiale dintre 2 agenți economici (furnizor-cumpărător), ambii având statut de persoane juridice. În concluzie, se atrage atenția că proiectul propus spre examinare, contravin pct.7 din organizarea și funcționarea Agenției Naționale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.600/2018.	Se acceptă. A fost desemnat Ministerul Economiei.
4.	Ministerul Finanțelor	Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative	Se ia act.

	nr. 15/1-03/46/237 din 18.02.2022	(număr unic 27/ME/2022), remis prin scrisoarea nr.18-23-906 din 28.01.2022 și comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
5.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 14-03/386 din 02.03.2022	În proiectul de Lege: Art. I.: punctul 1, potrivit tehnicii normative numărul cu care este însemnat un element structural al actului normativ (capitol, articol, alineat) nu se atribuie elementelor structurale ce se propun a fi inserate în textul actului normativ. Din această perspectivă, considerăm necesar ca Capitolul VII, în redacția proiectului, să fie numerotat drept Capitolul V2 , pentru a respecta regula de tehnică menționată.	Se acceptă
		punctul 2: La articolul 21/14: observăm că potrivit articolului 45 alineatul (1) litera c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, explicarea termenilor și definirea conceptelor sunt cuprinse în Dispozițiile generale ale actului normativ. Prin urmare conținutul articolului menționat din proiect urmează a fi inserat în articolul 3 al Legii propusă a fi supusă modificării	Nu se acceptă Capitolul are subiecți și obiect de reglementare distincte care necesită specificare în acord cu normele juridice respective în vederea excluderii instituirii de norme concurente.
		Întrucât Directiva 633/2019 nu conține o listă exhaustivă de produse, se propune substituirea noțiunii „produse agricole și alimentare” cu următoarele noțiuni: „produs agricol – produs obținut ca urmare a activității de prelucrare a pământului, cultivare plantelor și creșterea animalelor în scopul obținerii de produse alimentare, materii prime și furaje; produs alimentar sau aliment –noțiunea este definită în sensul Legii nr. 306/2018”.	Nu se acceptă Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”

		Aceste modificări vin în scopul excluderii elaborării unei liste de produse agricole și alimentare, care, ulterior, ar putea crea unele neînțelegeri, în cazul neindicării/neidentificării tuturor produselor, inclusiv din import, precum și evitarea dublei interpretări a prevederilor legale, care ar crea bariere în calea comerțului.	Suplimentar evocăm că, scopul proiectului este de a transpune Directiva 2019/633 în care există o noțiune definită pentru întreaga comunitate europeană, perspectivă din care nu vedem argumente suficiente pentru a schimba abordarea.
		Totodată este important de menționat că, dacă aceste modificări au loc spre alinierea cadrului normativ la acquisul european, atunci devine imperativ și utilizarea noțiunilor conform formulărilor. Astfel încât, referindu-se la categorisirea produselor <i>perisabile</i>, conform Regulamentului (EU) 1169/2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, acestea pot fi identificate ca „foarte perisabile” eng. „highly perishable” (art. 24 alin (1)). Această abordare devine una greșită și prin prisma formulării gramaticale, deoarece noțiunea simplă a produselor <i>perisabile</i> este de „produse ușor alterabile”. În același timp, prin argumentarea de adoptarea a Regulamentului (EU) 2019/633 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar la pct. 17, definirea specifică a produselor <i>perisabile</i> este una mai comprehensivă și completată cu „...indiferent dacă produsul este procesat și după vânzare și indiferent dacă produsul este manipulat după vânzare în conformitate cu alte norme, în special norme privind siguranța alimentară.” Astfel în neadmiterea interpretării perioadelor stabilite pentru/în cazul unor manipulări cu produsele <i>perisabile</i> și cele foarte perisabile, este binevenită completarea noțiunilor.	Se acceptă Se exclud noțiunile: <i>produse agricole și alimentare ușor perisabile</i> - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt susceptibile să devină improprii pentru vânzare în termen de 7 zile inclusiv după recoltare, producere sau procesare. <i>produse agricole și alimentare perisabile</i> - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt susceptibile să devină improprii pentru vânzare în termen de 30 de zile după recoltare, producere sau procesare.

		Totodată, articolului 54 alineatul (1) litera c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative statuează că în textul actului normativ terminologia utilizată trebuie să fie constantă și uniformă. Prin prisma acestei norme, atragem atenția că termenul „preț de vânzare” este definit diferit în articolul 3 din Legea în vigoare și în articolul 21/14 din Legea în redacția proiectului,	Se acceptă Cuvintele din noțiunea de ”preț de vânzare” din proiect s-a substituit cu cuvintele ”costul produsului”.
		Articolul 21/15: alineatul (1), în opinia Ministerului, textul „respectând legislația în vigoare” este inutil, întrucât obligația de a respecta legile revine oricărei persoane și care reiese din caracterul obligatoriu al actelor normative.	Se acceptă.
		alineatul (3), considerăm necesar ca textul „produse alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este de până la 7 zile inclusiv” de a substitui cu textul „produse agricole și alimentare ușor perisabile furnizate”, noțiune definită în textul proiectului.	Nu se acceptă. Scopul normei nu este în a aprecia gradul de perisabilitate ci termenul de achitare pentru produsul furnizat. Mai mult, norma este preluată din textul actual al art. 21 din Legea nr. 231/2010 care constituie o reflecție a efortului producătorilor și procesatorilor în adoptarea acestei norme și le asigură fluxul de lichidități.
		alineatul (4), avînd în vedere definiția noțiunii de „produs agricol și alimentar perisabil”, textul „produse alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este între 8 și 30 de zile inclusiv” urmează a fi substituit prin noțiunea definită în proiect.	Nu se acceptă. Noțiunea a fost abrogată.
		alineatul (5), din nota de fundamentare nu este clar din care considerente autorul a inserat o excepție de la termenele de plată pentru instituțiile de drept public din învățământ și pentru instituțiile medico-sanitare publice. Or, fiind în prezența unor raporturi de drept civil, față de acestea se va aplica principiul egalității participanților la acestea raporturi. De altfel,	Nu se acceptă. Paragraful al treilea de la alineatul (1) al art. 3 din Directivă prevede: ”Interdicția menționată la litera (a) de la primul paragraf nu se aplică în cazul plăților:

		observăm că în definiția noțiunii de „cumpărător” definită în Directiva 2019/633, care se transpune prin proiect, se cuprind și autoritățile publice din Uniune, ceea ce presupune că acestea din urmă nu sunt exceptate de la aplicabilitatea Directive menționate.	— efectuate de către un cumpărător unui furnizor atunci când acestea sunt efectuate în cadrul programului pentru școli în temeiul articolului 23 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013; — efectuate de entitățile publice care furnizează îngrijiri medicale în înțelesul articolului 4 alineatul (4) litera (b) din Directiva 2011/7/UE;”
		Articolul 21/16 alineatul (7), pentru asigurarea unității terminologice, cuvântul „Comerciantul” se va substitui prin cuvântul „Cumpărătorul”	Nu se acceptă. Termenul este utilizat după cum este definit la art. 2 al Legii nr. 231/2010
		Articolul 21/18 în opinia Ministerului, propoziția a doua este inutilă, întrucât prevederile articolului 9 alineatul (1) din Codul administrativ, recunoaște dreptul de a depune o petiție către o autoritate publică oricărei persoane fizice sau juridice. Cu toate acestea, autorul ar putea transpune în legislația națională prevederile articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2019/633, prin care se recunoaște organizațiilor de producători, altor organizații de furnizori și asociațiilor unor astfel de organizații dreptul de a depune plângere la cererea membrilor săi.	Nu se acceptă. Norma nu vine să reglementeze suplimentar sau să limiteze sau condiționeze dreptul la petiționare ci să acorde dreptul unui membru al asociației să-și poată apăra drepturile inclusiv în cazul în care nu a figurat personal în calitate de furnizor, produsele sale regăsindu-se între cele furnizate de asociație. Astfel, se propune excluderea unei eventuale situației care poate duce la limitarea dreptului de acces la examinare a petiției și a fi parte a unui proces și nu doar a avea dreptul formal de depunere a petiției.
		La Articolul 21/1, propus spre abrogare, Ministerul reține că prevederile articolului 21/1 alineatul (12) din Legea în vigoare aduc atingere liberei	Se acceptă.

		circulații a mărfurilor și libertății de alegere a produselor pe care le oferă comercianții. Astfel, pledăm pentru substituirea mecanismului actul de obligare a comercianților de a expune pe raft produse alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50%, prin acțiuni de promovare și stimulare a consumului produselor provenite din lanțul alimentar scurt, cum ar fi organizarea evenimentelor, târgurilor agricole sezoniere, instruirea producătorilor în domeniul promovării produselor alimentare, elaborarea și implementarea programului „Un fruct pe zi”, precum și alte acțiuni.	
		2) Propuneri care poartă caracter de recomandare: Art. I.: la punctul 2: în denumirea Capitolului, propunem completarea cu textul „de produse agricole și alimentare”, întrucât din titlul Directivei, care se transpune, se deduce că reglementările acesteia sunt aplicabile doar lanțului de aprovizionare cu produse agricole și alimentare.	Se acceptă.
6.	Consiliul Concurenței nr. DJ-06/91-339 din 14 martie 2022	Conceptual ținem să menționăm că prevederile proiectului Legii practicilor comerciale neloiale ce vizează modificarea Legii comerțului interior nr. 231/2010 și a Legii concurenței nr. 183/2012 ș.a. în vederea transpunerii Directivei (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, nu îndeplinesc pe deplin obiectivul urmărit de Directiva (UE) 2019/633 și nici scopul declarat în nota informativă la proiect.	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației proiectul ”Ca urmare a analizei proiectului național, ținând seama de obiectul său specific de reglementare, constatăm că acesta și-a atins finalitatea propusă, asigurând transpunerea parțială corespunzătoare a prevederilor Directivei (UE) 2019/633 [...].

		Considerăm că pentru atingerea scopului declarat în nota informativă, proiectul urmează să transpună și să stabilească cert sfera/domeniile de aplicare a legii, să determine concret categoria de subiecți care cad sub incidența legii în dependență de puterea de negociere și dimensiunea relativă a furnizorului și cumpărătorului – cifra lor de afacere anuală, să stabilească clar faptele care vor fi calificate ca fiind practici comerciale neloiale și modul de determinare a sancțiunilor în acord cu prevederilor Directivei 2019/633, fără a fi asimilate formal practicilor anticoncurențiale și practicilor de concurență neloială interzise de Legea 183/2012.	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”
		1. Conform art. I pct. 2 din proiect, Legea cu privire la comerțul interior nr. 231/2010 se completează cu art. 21/16 alin. (1) care prevede un șir de practici comerciale neloiale interzise, o parte din care nu sunt prevăzute de Directiva 2019/633. Totodată, faptele prevăzute la lit. a), b), d), e), r) și s) care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia sunt deja fapte calificate și interzise de Legea nr. 183/2012 ca practici anticoncurențiale pentru întreprinderile cu putere de piață semnificativă.	Nu se acceptă. Unele practici vin din redacția actuală a art. 21/1 al Legii nr.231/2010, celelalte sunt în concordanță cu art. 9 din Directivă și pct. 40 din preambul. În cazul în care există preținse norme concurente între normele actuale ale Legii 183/2012 și proiect, se va aplica principiul legalității și echilibrului între reglementări

		Respectiv, aceleași fapte ale întreprinderilor cu poziție dominantă sau aceleași fapte ale întreprinderilor calificate ca acorduri anticoncurențiale vor putea fi dublu calificate și sancționate, atât ca practici anticoncurențiale, cât și ca practici comerciale neloiale.	concurente (litera c), alin. (1), art. 3 Legea nr.100/2017) fiind aplicată legislația specială în temeiul alin. (3) al art. 5 al Legii nr. 100/2017 (<i>Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.</i>), care în cazul PCN va fi Legea nr. 231/2010.
		Astfel, menționăm că prevederile din proiect invocate supra, urmează a fi revăzute sau excluse deoarece acestea contravin principiului non bis in idem și principiului oportunității prevăzut la art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, întrucât acestea prevăd dubla răspundere pentru una și aceeași faptă și aplicarea neuniformă a legii.	Se acceptă parțial. Prin excluderea modificării propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010.
		2. În conformitate cu art. I pct. 2 din proiect, se propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 2116 alin. (8), potrivit căruia în cazul ofertelor de produse identice sau similare la listare se va acorda prioritate producătorilor/procesatorilor din categoria întreprinderilor mici și mijlocii astfel cum sunt definite la art. 4 și 5 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Menționăm că Directiva 2019/633 a fost aprobată pentru a interzice o listă de practici comerciale neloiale legate în principal de inegalități semnificative în ceea ce privește puterea de negociere a furnizorilor și	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu

		cea a cumpărătorilor – care deviază considerabil de la buna conduită comercială. Astfel, considerăm necesar expres stabilirea în lege a sferei de aplicare a modificărilor propuse - asupra conduitei comerciale a operatorilor mai mari față de operatorii care au o putere de negociere mai mică și stabilirea concretă a pragurilor cifrelor de afaceri anuale ale subiecților legii care urmează a fi determinate în dependență de puterea de negociere și dimensiunea întreprinderii în funcție de cifra de afaceri anuală atât a furnizorilor, cât și a cumpărătorilor de produse agricole și/sau alimentare.	condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”
		3. Conform art. I pct. 2 din proiect, se propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 2118 alin. (1) cu următorul conținut: furnizorii adresează plângeri, inclusiv anonime, privind practicile comerciale neloiale Consiliul Concurenței. Menționăm că această normă este în contradicție cu prevederile exprese ale art. 76 alin. (1) Cod administrativ nr. 116/2018 conform cărora petițiile anonime nu se examinează. Totodată, în acord cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 183/2012, plângerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială se depune conform formularului aprobat prin hotărâre a Consiliului Concurenței, în condițiile prevăzute la art. 51 alin. (2) și (3), iar conform art. 51 alin. (4) al aceluiași act normativ, dacă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin. (1) și (3), plângerea depusă nu constituie o plângere privind presupusele acțiuni anticoncurențiale și este considerată de către Consiliul Concurenței drept o informație de ordin general. Astfel, adresarea plângerilor anonime va crea impedimente la soluționarea acestora din motiv că autorul trebuie să demonstreze interesul lui legitim - dreptul său vătămat prin comportamentul denunțat. Totodată, posibilitatea depunerii unor plângeri anonime ar putea genera	Se acceptă. Cuvintele ”inclusiv, anonime” se exclud.

		abuzuri din partea autorilor prin folosirea cu rea-credință a acestui drept, fapt ce ar putea periclita activitatea întreprinderilor reclamate și activitatea de examinare a acestor cauze a autorității publice competente.	
		4. Conform art. II din proiect, se propune completarea art. 71 al Legii nr. 183/2012 cu lit. g) cu textul „comit practici comerciale neloiale prevăzute la art. 2116 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior”. Totodată, art. I al proiectului propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 2118 alin. (2) cu textul „în sensul atribuțiilor autorității competente și procedurilor de examinare a plângerilor practicile comerciale neloiale sunt echivalente încălcărilor legislației din domeniul concurenței pentru concurență neloială”. Menționăm că art. 71 din Legea nr. 183/2012, reglementează faptele ce constituie încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale (cum ar fi: practici anticoncurențiale, nenotificarea concentrărilor economice ș.a.), pe când răspunderea pentru faptele de concurență neloială este prevăzută la art. 77 din lege. Astfel, propunerea de completare a art. 71 din Legea nr. 183/2012 va crea confuzii la aplicarea legii, de exemplu la determinarea cuantumului amenzilor stabilită pentru faptele de concurență neloiale sau cea stabilită pentru faptele calificate ca practici anticoncurențiale.	Se acceptă. Prin excluderea alin. (2) din cuprinsul art. 21/18 și a celor propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010.
		5. Art. III din proiect, propune modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 în vederea sancționării practicilor comerciale neloiale prevăzute la alin. (2)-(4) al art. 2115 și alineatele (1) și (2) al art. 2116 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior întreprinse de persoane fizice și juridice. Având în vedere prevederile art. I pct. 2 din proiect prin care se propune completarea Legii nr. 231/2010 cu art. 2115 alin. (6) conform căruia	Se acceptă prin excluderea alin. (2) din cuprinsul art. 21/18 și a celor propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010.

		încălcarea termenelor de plată stabilite la alin. (2)-(4) sunt considerate practici comerciale neloiale interzise în sensul alin. (1) al art. 2116 și prevederile art. II pct. 1 din proiect prin care se atribuie Consiliului Concurenței competența de a investiga cazurile de practici comerciale neloiale prevăzute la art. 2116 din Legea nr. 231/2010, atestăm faptul că autorul proiectului propune dubla sancționare a practicilor comerciale neloiale cu sancțiuni administrative și contravenționale, fără a face o delimitare clară a cazurilor când este pertinentă aplicarea legii contravenționale încălcărilor Legii nr. 231/2010 și când se aplică sancțiunile administrative stabilite de Legea nr. 183/2012. Totodată, menționăm că inițierea unei investigații concurențiale conform procedurii administrative stabilite de Legea 183/2012 nu se poate încheia cu aplicarea sancțiunilor contravenționale, or aceste categorii de sancțiuni nu pot fi aplicate în afara unui proces contravențional.	
		6. În altă ordine de idei, se atestă că propunerile de modificarea a Legii nr. 231/2010 și Legii nr. 183/2012 prin asimilarea formală a practicilor comerciale neloiale cu practicile de concurență neloială și impunerea examinării acestor tipuri de încălcări conform procedurii de examinare a practicilor de concurență neloială, ar putea crea grave confuzii și ambiguități atât la aplicarea normelor materiale cât și a celor procedurale, întrucât spre exemplu, cazurile de concurență neloială se inițiază doar la plângerea unei întreprinderi aflate în raport de concurență la același nivel al pieței, pe când practicile comerciale neloiale vor putea fi semnalate de entitățile aflate la diferite niveluri ale pieței care se găsesc în raporturi verticale (furnizor vs cumpărător) în cadrul lanțului de aprovizionare alimentară.	Se acceptă prin excluderea alin. (2) din cuprinsul art. 21/18 și a celor propuse la art. 71 din Legea nr. 183/2012 cu operarea modificărilor la art. 72 prin aprecierea aplicabilității exclusive a legii contravenționale PCN prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010.

7.	Ministerul Justiției nr. 04/2416 din 15.03.2022	În contextul examinării, la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative se va omite în clauza de adoptare referințele la prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază a activității de întreprinzător, conform uzanțelor normative	Se acceptă.
		Din partea dispozitivă se va exclude textul „, , conform anexei” ca fiind excedent.	Se acceptă.
		Având în vedere că, potrivit art. 41 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, precum și pct. 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, exercitarea funcției de reprezentant al Guvernului în Parlament este realizată de către Ministerul Justiției, în lista contrasemnatarilor proiectului hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege, se va include în calitate de contrasemnatar și ministrul justiției.	Se acceptă.
		În clauza de armonizare atenționăm că nu a fost indicată sursa publicării Directivei (UE) 2019/633.	Se acceptă. A fost completat.
		La art. I (modificarea Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior): Dat fiind faptul că art. 21/1 se află înainte de prevederile propuse spre completare, norma privind abrogarea acestuia urmează a fi plasată până la aceste prevederi. Astfel, pct. 1 din art. I va prescrie abrogarea art. 21/1 , iar pct. 3 se va exclude din proiect.	Se acceptă.
		Conform rigorilor tehnicii legislative, la pct. 2 se va prescrie în felul următor: „2. Se completează cu Capitolul V2 cu următorul cuprins:”. Respectiv, textul „Capitolul VII va deveni Capitolul VIII” se va exclude, iar în titlul capitolului textul „Capitolul VII” se va substitui cu textul „Capitolul V2 ”	Se acceptă.

	La art. 21/14 ce vizează noțiunile utilizate în sensul acestui capitol semnalăm: - noțiunea de „cumpărător” se recomandă de substituit cu noțiunea de „comerciant-cumpărător (în continuare - comerciant)”, pentru a nu se confunda cu noțiunea de cumpărător în sensul de consumator, precum și pentru a se ajusta la prevederile Legii nr. 231/2010. Tot aici, cuvântul „înseamnă” se va exclude, fiind excedent.	Nu se acceptă Noțiunile sunt aplicabile distinct Capitolului V/2 transpunând noțiunile din Directiva 2019/633, mai mult cumpărător nu este neapărat un comerciant (magazin), ci orice persoană care cumpără cu excepția, după cum prevede noțiunea propusă în proiect ” (cu excepția consumatorului final)”, ceea ce corespunde paragrafului 5 din art. 1 din Directivă – ” Prezenta directivă nu se aplică acordurilor dintre furnizori și consumatori.” Se acceptă.
	- noțiunea „preț de vânzare” este definită deja la art. 3 din Legea nr. 231/2010 și nu este justificată dublarea acesteia în același act legislativ. Mai mult, în esență aceste noțiuni nu diferă conceptual. În cazul în care se dorește concretizarea noțiunii în cauză, se recomandă completarea noțiunii existente.	Se acceptă Cuvintele din noțiunea de ”preț de vânzare” din proiect s-au substituit cu cuvintele ”costul produsului”.
	- definirea noțiunii de „produse agricole și alimentare” urmează a fi revizuită din mai multe motive. În primul rând, atenționăm că în conformitate cu art. 2 din Directiva (UE) 2019/633 noțiunea de „produse agricole și alimentare” înseamnă produsele enumerate în anexa I la TFUE, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă. Astfel, prevederile comunitare nu limitează definirea produselor agricole și alimentare doar la o listă de produse agricole și alimentare stabilite de Guvern. Mai mult, credem că enumerarea tuturor produselor agricole și alimentare într-o listă nici nu este posibilă. În al doilea rând, noțiuni	Se acceptă parțial. Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”

		similare se regăsesc în legislația națională: la art. 2 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor este definită noțiunea de „produs alimentar sau aliment”, iar la art. 2 din Legea nr. 257/2006 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și agroalimentare este definită noțiunea de „produs agroalimentar”;	
		- deoarece noțiunea de „furnizor intermediar” nu este reflectată în Directiva (UE) 2019/633, precum și nu se regăsește pe parcursul textului proiectului, se propune comasarea noțiunilor de „furnizor” și „furnizor intermediar”, noțiunea comasată de „furnizor” urmând a fi plasată după noțiunea de „comerciant-cumpărător”, conform ordinii alfabetică	Nu se acceptă. Divizarea presupune clarificarea diferenței dintre formarea costului produselor furnizate de producător și de ex. angrosist, fapt care este relevant din perspectiva stabilirii „sinecostului” produsului pentru aprecierea limitei reducerilor comerciale pe care le poate solicita cumpărătorul.
		La art. 21/15: - se propune de redenumit articolul prin substituirea textului „Contracte și termenele de plată” cu textul „Relațiile contractuale dintre furnizor și comerciant”, întrucât articolul enunțat nu stabilește și nici nu poate stabili norme privitor la contractele respective	Se acceptă parțial. Articolul a fost redenumit: „Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător și termenele de plată”.
		- la alin. (1) termenul „la distanță” se va omite, întrucât astfel de formă nu este clară în context, plus că acest termen presupune utilizarea mijloacelor electronice. În același alineat, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment;	Se acceptă parțial. Se va păstra termenul „la distanță” fiind conform prevederilor art. 318 și 1013 din Codul civil. Textul „respectând legislația în vigoare” s-a exclus.
		- la alin. (3) și (4) utilizarea concomitentă a termenilor „zile” și „zile calendaristice” creează confuzie în privința modului de calculare a	Se acceptă. Cuvântul „calendaristice” din ambele alineate a fost exclus.

		termenului unde nu s-a precizat tipul zilelor (în acest context, se vor revizui și restul cazurilor similare din proiect);	
		- la alin. (5) lit. a) se recomandă cuvintele „de nivelurile” de substituit cu cuvintele „conform structurii sistemului de învățământ”, în vederea redactării normei;	Nu se acceptă Conform art. 12 al Codului educației nr. 152/2014 ”Sistemul de învățământ este organizat pe niveluri”.
		- la alin. (6) textul „alineatele (2) - (4)” se va substitui cu textul „alineatele (2), (3) și (4)” deoarece, potrivit uzanțelor normative, cratima se utilizează pentru a evita enumerarea a mai mult de trei elemente de structură consecutive.	Se acceptă.
		Privitor la art. 21/16: - la alin. (1) lit. r) se vor exclude cuvintele „al prezentului articol” pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, ce stabilește că „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ”;	Se acceptă.
		- la alin. (5) menționăm că în primul caz se face referință inclusiv la lit. c) din alin. (2), iar la a doua enumerare a literelor respective, lit. c) este omisă. În același timp, la alin. (6) cazul prevăzut la lit. c) din alin. (2) este reglementat separat. Astfel, urmează a se clarifica dacă referințele menționate sunt corecte. Totodată, referințele la elementele structurale însemnate cu litere se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde;	Nu se acceptă. A se vedea paragraful doi și alineatul (3) al art. 3 din Directiva 2019/633. Se acceptă.
		- la alin. (8) după cuvântul „definite” se va completa cu cuvintele „și clasificate” și se va indica denumirea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, în scopul concretizării normei	Se acceptă.

		La art. 21/17 la alin. (2) textul „cu atribuții de monitorizare” se dublează și urmează a fi redactat.	Se acceptă.
		La art. 21/18 în alin. (1) urmează a fi menționați și comercianții/cumpărătorii, de rând cu furnizorii, în calitate de subiecți ce pot adresa plângeri privind practicile comerciale neloiale, pornind de la prevederile art. 21/16 alin. (1) lit. a), b), e) și n).	Nu se acceptă A se vedea alin. (1) al art. 5 din Directiva 2019/633.
		La art. II (modificarea Legii concurenței nr. 183/2012): În dispoziția de modificare se va reda corect sursa publicării Legii nr. 183/2012, după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 667)”. Modificările propuse la pct. 1 urmează a fi ajustate conform uzanțelor normative, ținând cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv. De asemenea, cuvintele „se introduc” nu sunt caracteristice limbajului normativ și, prin urmare, acestea se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”. În același scop, la pct. 2 cuvântul „nouă” se va exclude, iar cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins”.	Se acceptă
		Referitor la art. III (modificarea Codului contravențional nr. 218/2008): În cazul în care se propune modificarea Codului contravențional, amintim că, în contextul adresei Guvernului nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016, prezentarea propunerilor, ce vizează amendarea Codului contravențional urmează a fi remise în adresa Ministerului	Nu se acceptă. Incertitudinea adoptării variantei consolidate a Codului contravențional, acordată cu necesitatea acordării unui caracter comprehensiv proiectului prin ansamblu, nu ne permite să excludem modificarea codului

		Justiției, care va asigura elaborarea și definitivarea proiectului unic de modificare a codului, cu promovarea ulterioară a acestuia.	din proiect. Or, se va exclude posibilitatea fortificării normelor care prevăd ilegalitatea PCN prin aplicarea aparatului coercitiv al statului.
		Totodată, conform uzanțelor normative, la pct. 1, în loc de abrogarea punctelor 5) – 5/4) din art. 273 și completarea acestuia cu un punct nou – pct. 5/5), se propune expunerea pct. 5) în redacție nouă și abrogarea punctelor 5/1) – 5/4).	Nu se acceptă. Alin. (5) al art. 273 CC prevede ”încălcarea termenelor de plată pentru achitarea facturilor” care nu neapărat constituie unicul act prin care poate fi probată achitarea în baza unui contract de vânzare-cumpărare.
		În aceeași ordine de idei și în vederea concretizării normei, la pct. 2 după mențiunea „art. 404/1” se va completa cu textul „alin. (1)”, iar textul „cuvintele „273 alin. (55)” se va substitui cu textul „textul „273 pct. 5)”	Se acceptă
		Pornind de la faptul atribuirii Consiliului Concurenței a competenței de constatare a contravenției menționate de la art. 273 prin înlăturarea acesteia de la autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor și de la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, urmează să se opereze și modificările corespunzătoare la art. 402, prin excluderea textului „art. 273 pct. 5) și 51)”, precum și la art. 414 alin. (1) și (2) prin excluderea textelor „52), 53), 54)”.	Se acceptă parțial. A se vedea proiectul.
		Adițional, cu referire la propunerea privind sancționarea de către Consiliul Concurenței pentru practicile comerciale neloiale, în conformitate cu legislația din domeniul concurenței pentru concurența neloială, considerăm oportun revizuirea acesteia. Or, principiul de drept non bis in idem prevede inadmisibilitatea sancționării de două ori pentru aceeași faptă. Prin urmare, asupra acestor sancțiuni planează suspiciuni	Se acceptă.

		de neconstituționalitate, în condițiile în care pentru aceeași faptă, făptuitorul urmează a fi sancționat atât în baza prevederilor Codului contravențional, cât și în baza prevederilor legislației din domeniul concurenței pentru concurența neloială.	
8.	Asociația Businessului European f/n din 24.12.2022	Astfel, subliniem că în conformitate cu pct. 14 din preambulul Directivei 2019/633 prevederile acesteia se aplică în ceea ce privește conduita comercială a operatorilor mai mari față de operatorii care au o putere de negociere mai mică și se aplică în dependență de cifra de afacere a furnizorilor de produse agricole și alimentare în raport cu cifra de afaceri a comerciantului (alin. (2) al art. 1 "Obiect și domeniu de aplicare"). Contrar prevederilor Directivei, normele propuse în proiectul de lege sunt aplicabile tuturor furnizorilor și comercianților indiferent de mărimea lor, de puterea de negociere, etc. Astfel, impunerea acestor cerințe suprareglementate relațiilor dintre comerciant și furnizor reprezintă o imixtiune excesivă a statului în relațiile contractuale și contravin Constituției Republicii Moldova (art. 9 și 126). Totodată, menționăm că proiectul de modificare a Legii comerțului interior conține prevederi (practici comerciale denumite neloiale), care nu sunt prevăzute de Directiva 2019/633 și nici de orice altă directivă sau regulamente – plafonarea mărimii reducerilor comerciale, reglementarea perioadei promoționale, refuzul de a contracta - practice care au fost declarate anticoncurențiale prin avizul negativ al Consiliului Concurenței. Astfel de reglementări din start reprezintă o imixtiune excesivă în activitatea de întreprinzător și contravin prevederilor Constituției RM.	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, "Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective", decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale."
		Mai mult ca atât, reglementarea mărimii discount-ului reprezintă o intervenție directă a statului în formarea prețurilor la produs, care va afecta direct consumatorul. Totodată, subliniem că prin aprobarea	Nu se acceptă. Proiectul nu conține prevederi de limitare a discountului.

		amendamentelor propuse vor fi create condiții neechitabile pentru activitatea întreprinderilor mici și mijlocii, care se află într-o poziție mai vulnerabilă față de omologii săi mai mari și, astfel nu vor putea asigura implementarea prevederilor legale.	
		Reiterăm că, conform practicii internaționale orice restricție normativă se aplică doar în cazul acordurilor care împiedică, restrâng sau denaturează concurența. Respectiv, fiecare acord în parte între furnizor și comerciant, menționat în proiect, urmează să fie analizat separat în vederea stabilirii restricționării concurenței, iar stabilirea unor interdicții absolute de încheiere a unor contracte între toți comercianții și furnizorii din domeniul produselor alimentare, fără a specifica cercul exact al subiecților, care cad sub incidența interdicțiilor, este incompatibilă cu legislația comunitară în domeniul concurenței și contravine Directivei 2019/633. În acest context, considerăm necesară excluderea acestor practici anticoncurențiale din proiectul de lege prin excluderea alin. (5), (7), (11) din art. 2116 .	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”
		Mai mult ca atât, atragem atenția asupra necesității avizării proiectului de lege de către Consiliul Concurenței - autoritate a Statului – sarcina căreia este de a elabora politici și de efectua controlul asupra condițiilor	Nu se acceptă. Avizele menționate sunt obligatorii și se obțin în procesul oficial de avizare a proiectului,

		de concurență loială pe piață, precum și supunerii analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.	care a fost lansat prin demersul Cancelariei de Stat nr. 18-23-906 din 28.12.2022 (număr unic 27/ME2022).
		Dat fiind faptul că proiectul prevede ajustarea Legii comerțului interior la Directiva 2019/633, care nemijlocit prevede practici comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, propunem completarea denumirii capitolului cu sintagma ”produselor agricole si alimentare”.	Se acceptă.
		Considerăm oportun ca lista produselor agricole și alimentare să corespundă Articolului 2 punctul 1. Al Directivei 2019/633 în care este prevăzut: „ „produse agricole și alimentare” înseamnă produsele enumerate în anexa I la TFUE, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă;”.	Se acceptă parțial. Art. IV din proiect se completează cu un alineat nou (4) cu următorul cuprins: ” (4) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.”
		Articolul 21/15 Per general propunem ca prevederile alin. (2), (3) și (4) să fie revizuite și ajustate în conformitate cu punctul (17) din Preambulul Directivei 2019/633, și anume: „... Nu este compatibilă cu practicile comerciale loiale efectuarea plăților pentru produse perisabile mai târziu de 30 de zile de la livrare, 30 de zile de la încheierea perioadei de livrare convenite, în cazul în care produsele sunt livrate în mod regulat, sau 30 de zile de la data stabilirii sumei de plată. Pentru a oferi o protecție sporită fermierilor și lichidității acestora, furnizorii de alte produse agricole și alimentare nu ar trebui să fie nevoiți să aștepte plata timp de mai mult de 60 de zile de la livrare, 60 de zile de la încheierea perioadei de livrare convenite, în cazul în care produsele sunt livrate în mod regulat, sau 60 de zile de la data stabilirii sumei de plată...”.	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și

		Totodată, la alin. (3) sintagma ”produsele alimentare”, propunem a fi substituită cu sintagma ”produsele agricole și alimentare ușor perisabile”, iar la alin (4) sintagma ”produsele alimentare” cu sintagma ” produsele agricole și alimentare perisabile”	cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.” Menționăm că, redacția propusă este preluată din redacția actuală a art. 21/1 al Legii nr. 231/2010m schimbarea căreia comportă o modificare esențială a modului de desfășurare a activității pentru furnizor. Respectiv, pentru modificarea situației autorul propunerii urmează să aducă argumente în forma analizei de impact (AI).
		Mai mult ca atât, având în vedere că produsele pot fi livrate în baza avizelor de însoțire a mărfii se propune completarea articolului cu alin. (7) cu următorul conținut: (7) Pentru produsele agricole și alimentare menționate la alin. (2)-(4) furnizorul va transmite cumpărătorului facturi fiscale separate în termen de cel mult 3 zile calendaristice de la data furnizării produselor, în caz contrar, scadența spre plată se va calcula din data recepționării facturii fiscale.	Nu se acceptă. Pentru acceptarea propunerii autorul urmează să aducă argumente în forma analizei de impact (AI). Totodată, opinăm că termenul ”separate” urmează a fi desfășurat, avându-se în vedere probabil fiecare livrare.
		Articolul 21/16 Alin. (1) La litera c) propunem după sintagma ”în formă electronică” completarea cu sintagma ”sau consemnate de către părți printr-un alt act agreat de comun acord”.	Se acceptă parțial. Textul a fost modificat urmare altor avize. A se vedea proiectul.

		Se recomandă transpunerea conform Directivei 2019/633, respectiv de exclus litera f), sau de completat cu un termen rezonabil; Anularea comenzilor de produse agricole și alimentare ușor perisabile trebuie să fie permisă pentru evitarea risipei alimentare. Chiar și în cazul unor termene scurte de anulare, furnizorul poate găsi o alternativă viabilă de distribuție, comerciantul nu își poate lua responsabilitatea cantității și - probabil - a reducerii de preț.	Se acceptă parțial. Se propune excluderea cuvintelor ”ușor perisabile” cu referința la alin. (3) al art. 21¹⁵ în vederea concretizării normei. Totodată menționăm că, în conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”
		La litera j) menționăm că nu este posibilă a face o delimitare clară între deteriorarea pe spațiul de vânzare sau vicii ascunse, care nu pot fi determinate în momentul livrării. Aceste situații sunt reglementate de Codul Civil al RM.	Nu se acceptă. Prevederea transpune expres litera e) al alin. 1, art. 3 din Directivă.

		La litera k) propunem excluderea sintagmei ”cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului”. Considerăm că clauza trebuie sa fie una echitabilă, Secretul comercial este deja reglementat de legislația civilă și de contractele semnate de părți.	Nu se acceptă. Prevederea transpune expres litera g) al alin. 1, art. 3 din Directivă.
		Litera l) propunem să fie expusă în următoarea redacție: ”l) cumpărătorul/furnizorul amenință cu efectuarea sau efectuează represalii comerciale împotriva partenerului comercial în cazul în care cel din urma își exercită drepturile legale sau contractuale, inclusiv prin depunerea unei plângeri la autoritățile de aplicare a legii sau prin cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii în timpul unei investigații;”	Nu se acceptă. Prevederea transpune expres litera h) al alin. 1, art. 3 din Directivă. Suplimentar, aici și în orice altă parte, astfel de abordări contravin scopului general al Directivei de contrabalansare a puterii de negociere a furnizorului în coraport cu cumpărătorul.
		La litera m) menționăm că viciile ascunse care sunt semnalate de clienți trebuie investigate iar costurile de analiză trebuie suportate de către furnizor.	Nu se acceptă. Prevederea transpune expres litera i) al alin. 1, art. 3 din Directivă.
		Propunem excluderea litera n), dat fiind faptul că dublează prevederea lit. k);	Nu se acceptă Litera n) se referă la ignorarea de către cumpărător a comunicării cu furnizorul la etapa negocierii, desfășurării, modificării sau rezoluțiunii unui contract.
		- de exclus litera o) – vine în contradicție cu alin. (2) litera a);	Nu se acceptă Aspectele de siguranță a alimentelor sunt preluate din redacția actuală a art. 21/1 din Legea nr. 231/2010 și reformulate urmare avizului ANSA.
		De exclus lit. p), q), r), s) – așa cum acestea nu au menirea de a transpune Directiva 2019/633, ci constituie o invenție națională protecționistă, care limitează libertatea contractuală a părților.	Nu se acceptă. Conform avizului Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație

			prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”
		Referitor la litera q) considerăm că comerciantul nu poate fi forțat să listeze un furnizor în cazul în care acesta poate livra într-un singur magazin. Această decizie trebuie lăsată la latitudinea părților, în funcție de necesități.	Nu se acceptă. Prevederea nu împiedică stabilirea contractuală a modalității de livrare către cumpărător, ci instituie interdicția de a condiționa cu obligativitatea livrării în întreaga rețea sau în un magazin anume, care datorită distanței de furnizor ar dezinteresa furnizorul în stabilirea unor relații contractuale. O astfel de abordare permite ca IMM în agricultură să poată livra doar în cel mai apropiat magazin permițând reducerea cheltuielilor de transport și sporind calitatea

			produselor fiind scurtat lanțul ”de la fermă la furculiță”.
		La alin. (2), lit. a) – f) urmează a fi excluse și expuse clar în următoarele aliniate (3) și (4), care stabilesc condițiile de aplicare, odată ce acestea sunt confuze și sunt în contradicție cu alin. (3) și (4).	Nu se acceptă. În proiect este păstrată structura art. 3 din Directivă.
		Propunem expunerea alin. (4) în următoarea redacție: ”(4) Plățile și costurile cu referire la activitatea promoțională, publicitate , serviciile de marketing, plasare raft sau stocare, personal, etc, precum și orice reduceri comerciale solicitate de cumpărător ulterior contractului de furnizare, inclusiv urmare reușitei de pe urma vânzării în baza contractelor de furnizare, fac obiect a unor contracte separate sau anexe distincte a contractelor de furnizare și se înregistrează separat în evidențele contabile a furnizorului și se reflectă în factura fiscală (cu anexarea actului justificativ). La cererea furnizorului, cumpărătorul prezintă costurile estimate pentru serviciile respective.”	Nu se acceptă din următoarele considerente: a) Textul de la alin. (4) corespunde celui utilizat la literele b) – f) al alin. (2) al art. 3 din Directivă. b) Datorită lipsei unei argumentări.
		Propunem excluderea alin. (6) dat fiind faptul că alin. (4) a fost completat cu solicitarea ca la cererea furnizorului cumpărătorul prezintă costurile estimate pentru serviciile respective. Recomandăm expunerea normelor într-un limbaj simplu, clar și concis pentru a exclude orice echivoc, astfel cum este prevăzut în art. 54 din Legea 100/2017.	Nu se acceptă. Normele transpun paragraful doi al alin. (2) al art. 3 din Directivă.
		Cu privire la alin. (7) considerăm că perioada pentru care un produs poate fi promovat este o decizie a furnizorului și discutată împreună cu comerciantul. O lege nu poate stabili care este perioada optimă pentru promovarea unui produs. În acest sens, alin. (7) considerăm necesar a fi exclus.	Nu se acceptă. Privind perioada de promovare, aceasta este acordată cu opinia formulată de reprezentanții furnizorilor și s-a regăsit în mai multe proiecte de legi. Menționăm că norma invocată este prevăzută l alin. (6)

	Prevederea din alin. (9) contravine principiului libertății contractuale, impunerea semnării unor contracte contravine principiului libertății de a alege partenerii comerciali. Menționăm că refuzul de a contracta este deja reglementat în Legea concurenței și este aplicabil doar companiilor cu o poziție dominantă pe piață. Această norma contravine principiilor legislației civile: (1) Legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, protecția vieții intime, private și de familie, recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, protecția consumatorului, recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente. (2) Drepturile civile pot fi limitate prin lege organică doar în temeiurile prevăzute de Constituția Republicii Moldova.	Se acceptă parțial Menționăm că norma invocată este prevăzută l alin. (8). A se vedea redacția actualizată.
	Referitor la alin. (10), menționăm că refuzul listării unui produs poate avea ca bază o multitudine de motive, ca un raport incorect calitate preț, un ambalaj sau o greutate necorespunzătoare, etc., nu numai în cazul lipsei spațiului la raft. Totodată, procedura descrisă este anevoiasă și impune costuri de personal suplimentare, precum și contravene principiului libertății contractuale. Astfel, acest alin. Urmează a fi exclus.	Se acceptă parțial. A se vedea redacția actualizată. Menționăm că norma invocată este prevăzută l alin. (9).
	Articolul 21/17 Considerăm că prevederile alin. (1) reprezintă o depășire a atribuțiilor Consiliului Concurenței stabilite prin Legea concurenței nr. 183/2012. Nu este clară referința făcută la Legea concurenței nr. 183/2012 privind sancționarea practicilor comerciale neloiale necuprinse în prezentul capitol. Menționăm că Legea Concurenței examinează Concurența	Se acceptă parțial. A se vedea redacția revizuită urmare avizului Consiliului Concurenței.

		neloială și nu practicile comerciale neloiale. Deci obiectul de reglementare a Legii date prevăzut în art. 1, după cum urmează: „(1) Prezenta lege stabilește cadrul juridic al protecției concurenței, inclusiv al prevenirii și al contracarării practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale, al realizării concentrărilor economice pe piață, stabilește cadrul juridic privind activitatea și competența Consiliului Concurenței și responsabilitatea pentru încălcarea legislației în domeniul concurenței. (2) Scopul prezentei legi constă în reglementarea relațiilor ce țin de protecția, menținerea și stimularea concurenței în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor.” Astfel plafonarea reducerilor și reglementarea perioadei promoționale au fost avizate negativ de Consiliul Concurenței, fiind practici care pot distorsiona concurența.	
		Articolul 21/18 Propunem includerea si Cumpărătorilor cu dreptul de adresare a plângerilor către Consiliul Concurenței. Practicile comerciale neloiale pot fi aplicate si de Furnizor nu doar de Cumpărător. Este cel puțin inechitabil oferirea posibilității doar Furnizorului dreptului de adresare.	Nu se acceptă. După cum s-a menționat supra, astfel de abordări contravin scopului general al Directivei de contrabalansare a puterii de negociere a furnizorului în coraport cu cumpărătorul.
9.	Asociația Patronală A Subiecților Comerțului Interior “ProBiz” Nr. 05/22 din 11 februarie 2021	1. Punctul unu din Preambul Directivei stabilește, că motivația adoptării Directivei nr. 633/2019 este că în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară se constată în mod curent inegalități semnificative în ceea ce privește puterea de negociere a furnizorilor și cea a cumpărătorilor de produse agricole și alimentare. Respectiv, inegalități privind puterea de negociere pot conduce la practici comerciale neloiale în cazurile în care parteneri comerciali mai importanți și mai puternici încearcă să impună anumite practici sau	Nu se acceptă. În conformitate cu avizul Centrului de Armonizare a Legislației, ”Luând în considerație prevederile art. 9 din Directivă și a pct. 40 din preambul, care statuează că „statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din

	clauze contractuale care sunt în avantajul lor în legătură cu o tranzacție de vânzare. 2. Iar pct. 9 la fel din Preambul stabilește următoarele: Diferențele în ceea ce privește puterea de negociere, care corespund dependenței economice a furnizorului față de cumpărător, sunt susceptibile de a conduce la impunerea de către operatorii mai mari a unor practici comerciale neloiale asupra operatorilor mai mici. 3. Pct. 14 din Preambulul Directivei 633/2019 prevede că: Prezenta directivă ar trebui să se aplice în ceea ce privește conduita comercială a operatorilor mai mari față de operatorii care au o putere de negociere mai mică. Cifra de afaceri anuală a diferiților operatori este o aproximare adecvată a puterii relative de negociere. Cu toate că este o aproximare, acest criteriu oferă operatorilor previzibilitate cu privire la drepturile și obligațiile lor în temeiul prezentei directive. O limită superioară ar trebui să împiedice acordarea de protecție operatorilor care nu sunt vulnerabili sau sunt mult mai puțin vulnerabili decât partenerii sau concurenții lor mai mici. Prin urmare, prezenta directivă prevede categorii de operatori, stabilite pe baza cifrei lor de afaceri, în funcție de care acestea beneficiază de protecție. 4. Iar art. 1, alin.2 din Directiva nr. 633/2019 descrie în care situații sunt aplicabile prevederile prezentei. Si anume, atunci când există un raport disproporționat dintre cifra de afaceri a Furnizorului si a Cumpărătorului, fapt care ii plasează pe picior de inegalitate în procesul de egalitate. Având în vedere cele menționate, scopul Directivei 633/2019 este de a minimiza riscurile comerciale pe care le întâmpina producătorii agricoli si alimentari în procesul de negocieri cu cumpărătorii. Iar aceste riscuri intervin în special când puterea de negociere între Furnizor si	domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective”, decizia de aplicabilitate a prezentelor dispoziții pentru toți cumpărătorii și furnizorii din cadrul lanțului de aprovizionare agricol sau alimentar, nu încalcă dispozițiile actului UE și poate fi catalogată ca o prevede națională mai strictă de combatere a practicilor neloiale.”
--	--	--

		Cumpărător este inegală.	
		II. În continuare vom analiza inițiativa legislativă propusă dezbaterilor publice. Autorii Proiectului în Nota informativă statuează: Necesitatea elaborării prezentului proiect de lege a fost determinată de existența practicilor comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, iar ca soluție se propune ajustarea cadrului normativ național la prevederile Directivei (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar (în continuare Directiva). Conduita neloială în afaceri a operatorilor care dețin o putere de negociere semnificativă atunci, când nu este interzisă poate submina viabilitatea economică a victimelor PCN, precum și încrederea acestora în corectitudinea generală a lanțului de aprovizionare cu alimente. Cu toate acestea, autorii nu prezintă în calitate de argumente convingătoare decizii de sancționare exacte, care să stabilească, practici neconcurențiale din partea Comercianților. Mai mult, autorii nu prezintă statistici clare, care să determine ca anume din cauza comportamentului neloial al comercianților producătorii naționali se descurajează și își închid afacerile. Argumentele acestora despre necesitatea implementării fiind doar declarative și fără substrat factologic.	Nu se acceptă. Modul de transpunere a Directivei este argumentat prin Analiza de Impact (AI), care a fost susținută condiționat la Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător (Nr. 38-78-2560 din 11 martie 2022). Menționăm că, AI este bazată pe AI elaborată de CE în suportul Directivei fiind bazată pe analiza situației în UE, iar efectuarea unei reevaluări naționale ar duce la pierdere inutilă de resurse financiare și timp, precum și la tergiversarea transpunerii acesteia.
		Mai mult decât atât, autorii Proiectului au omis să solicite avizele autorităților competente ale CNA și ale Consiliului Concurenței referitor la Proiectul dezbătut.	Nu se acceptă. Avizele menționate sunt obligatorii și se obțin în procesul oficial de avizare a proiectului, care a fost lansat prin demersul Cancelariei de Stat nr. 18-23-906 din 28.12.2022 (număr unic 27/ME2022).

			Propunerile din Avizul Consiliului Concurenței se regăsesc în prezenta Sinteză. Avizul CNA va fi prezentat după definitivarea proiectului de lege.
		Totodată, deducem că autorii Proiectului nu au luat în considerație faptul, că în decembrie 2017 majoritatea entităților din comerțul organizat modern deja și-au asumat anumite angajamente în asigurarea condițiilor de concurență loială, subsemnând Codul de bune practici privind relația dintre lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse, acest fapt demonstrând contrariul la lipsa argumentelor autorilor Proiectului în privința practicilor concurenței neloiale.	Este salutar faptul semnării Codului de bune practici privind relația dintre lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse, fapt care se încadrează în recomandările Directivei 2019/633. Însă, astfel de acte sunt declarative, executarea cărora nu este obligatorie și nu este acoperită de mecanisme coercitive. Transpunerea Directivei este reflecția constatării existenței PCN la nivelul UE, fiind neragumentată opinia că în RM situația este diferită.
		Considerăm oportun modificarea preambulului în următorul fel: Prezenta lege transpune parțial prevederile Directivei 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar din Republica Moldova. Se propune de a fi stabilit în Preambulul inițiativei legislative scopul articolelor noi introduse, precum că Proiectul de Lege vine încuraja anume IMM ca subiecți, care cad "sub protecția Proiectului" împotriva practicilor de concurență ne loială. La fel urmează a fi accentuat în Preambulul PL, că prevederile Capitolului VII (art.2114-2118) sunt aplicabile practicilor cu implicarea nemijlocită a IMM	Nu se acceptă. Modul de expunere a preambulului actului normativ este conform cerințelor legale fapt confirmat prin avizul Centrul de Armonizare a Legislației Nr.31/02-126-1207 din 7 februarie 2022.

		In conformitate cu art. 3 din legea nr. 231, notiunea de: preț de vânzare (preț final al unei unități de produs sau al unei cantități din produs, incluzând TVA și toate celelalte taxe) este utilizata, avand un alt sens.	Se acceptă parțial. Cuvintele din notiunea de ”preț de vânzare” din proiect au fost substituite cu cuvintele ”costul produsului”.
		Se propune a completa Proiectul cu definițiile: ”Reduceri de preț în legătură cu lichidarea de stoc” – proces de aplicare a unei reduceri față de prețul produsului(elor), care întâmpină dificultăți de comercializare, aplicarea acestei reduceri urmând scopul de fluidizare a vânzărilor și excluderea risipei alimentare.	Nu se acceptă includerea noțiunii din următoarele considerente: - Astfel de condiții de comercializare urmează a fi stabilite prin contract: - Cumpărătorul devine proprietarul bunului, prin urmare poate decide prețul cu care se va vinde produsul către consumatorul final.
		”Perioada de testare a produselor noi” – interval de timp, în interiorul căruia Părțile vor acorda condiții preferențiale anumitor categorii de produse noi pentru a fi analizată cererea consumatorului final față de aceste produse noi. Durata perioadei de testare va depinde de acordul Părților n raport cu particularitățile produsului, inclusiv perioada de consum” (se va aplica mai multor situații din Capitolul VII, în special alin.”r” din art. 21/16	Se acceptă parțial. Nu se acceptă includerea noțiunii, deoarece condițiile de comercializare urmează a fi stabilite prin contract: Proiectul este suplinit cu norme care permit refuzul de listare.
		Propunem utilizarea lexemului: ”Părți” în schimbul cuvântului ”Cumpărător”.	Nu se acceptă. Noțiunile sunt aplicabile distinct Capitolului V/2 din Directiva 2019/633.
		Considerăm necesar sa fie clarificată această prevedere. Articolul 21/16 lit. k): cumpărătorul refuză să confirme în scris clauzele unui contract de furnizare între cumpărător și furnizor în legătură cu care furnizorul a solicitat o confirmare scrisă;	Nu se acceptă Prin prevederile respective sunt transpuse prevederile literelor f) și g) ale alin. (1), art. 3 din Directiva 2019/633.

		cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului; Propunem excluderea următoarei fraze: cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului; Nu este clar ce acțiune anume constituie o practica comerciala neloială: nerespectarea formei scrise a clauzelor contractuale sau refuzul cumpărătorului de a confirma refuzul de respectare a formei scrise a contractului. Consideram inoportun utilizarea unor astfel de prevederi in conținutul legii nr. 231, or aceasta fac obiectul unei alte legi si anume Cod Civil. Astfel, pentru răspândirea secretului comercial, Codul civil deja stipulează sancțiunile aplicabile (art. 2048). Astfel, este inefficient acordarea unui statut de practica comerciala neloiala unui comportament deja sancționabil printr-un alt act normativ in vigoare. Acest fapt va crea premise pentru sancționare dublă pentru unul si același comportament.	
		Propunem să modificarea lit. l) după cum urmează: Cumpărătorul/Furnizorul amenință cu efectuarea sau efectuează represalii comerciale împotriva furnizorului/cumpărătorului în cazul în care furnizorul își exercită drepturile legale sau contractuale, inclusiv prin depunerea unei plângeri la autoritățile de aplicare a legii sau prin cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii în timpul unei investigații; Așa cum am stabilit in Preambulul Avizului, practicile comerciale neloiale pot avea loc din partea ambilor actori. In acest caz, legea nu poate stabili criterii de protejare doar pentru Furnizor. În conformitate cu art. 8, alin. 1 din legea	Nu se acceptă. Modul de transpunere a Directivi este argumentat prin AI care a fost susținută condiționat la Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător (Nr. 38-78-2560 din 11 martie 2022). Menționăm că, AI la proiect este bazată pe AI elaborată de CE în suportul Directivei.

		nr. 845/03.01.1992 cu privire la antreprenoriat si întreprinderi: Statul creează tuturor întreprinderilor condiții juridice și economice egale de gospodărire, garantează respectarea drepturilor și intereselor lor legitime, contribuie la dezvoltarea concurenței libere, conștiincioase între aceștia, le asigură posibilități egale de a folosi resurse tehnico-materiale, naturale, de muncă, financiare și informative neadmițând monopolizarea piețelor acestor resurse, și reglementează activitatea de antreprenoriat în baza legislației în vigoare.	
		De asemenea, urmeaza a fi clar definită notiunea de : represalii comerciale. Legislatia națională nu definește ce înseamnă: represalii comerciale. Iar, acest lucru va crea premise pentru interpretări variate și aplicări neuniforme.	Nu se acceptă. Legea nu este un dicționar juridic pentru a fi definit orice termen care este menționat în cuprinsul acesteia, urmând a fi acceptat înțelesul general accesibil prin orice sursă deschisă. Termenul menționat va fi apreciat de autoritatea competentă.
		Articolul 2116 n). a) Urmează să fie clarificată prevederea dată și respectiv coordonarea lit. ”n” cu lit. ”k” din Proiect. b) Nu este clar, ce anume se are în vedere prin: mijloace de înregistrare în formă scrisă. Or, legislatia nationala operează cu noțiuni juridice: acte juridice încheiate în formă scrisă (art. 321 Cod civil). Mai mult, cum se diferențiază lit. ”n” de lit. ”k” din continutul aceluiași articol care din perspectiva noastră prevede aceeași obligație: respectarea formei scrise a contractului.	Se acceptă parțial a) Prin prevederile literei k) sunt transpuse prevederile literei f) al alin (1), art. 3 din Directivă. b) cuvintele ”mijloace de înregistrare în formă scrisă” au fost înlocuite cu cuvintele ”mijloace de comunicare electronice ” în vederea ajustării la cadrul legal. Litera n) se referă la ignorarea de către cumpărător a comunicării cu furnizorul la etapa negocierii, desfășurării, modificării sau rezoluțiunii unui contract.

	Articolul 2116 lit. q): Se propune a fi ajustată această prevedere, la sfârșitul paragrafului fiind inclusă fraza: ”Excepție de la această prevedere constituie situațiile, când Părțile vor stabili de comun acord anumite cerințe de livrare, care vor satisface interesele ambelor părți în Contract” *Urmează a fi asigurată LIBERTATEA Părților de a determina condițiile de livrare în baza Contractului negociat și semnat (!) Prin prezenta prevedere se intervine dur în activitatea de negocieri dintre părți, care într-o economie de piață sunt libere, așa cum stabilește și Constituția RM. Articolul 126 (2) Statul trebuie să asigure: b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție; Art. 993 (2) Cod civil stipulează: Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor. Mai mult, comunicăm că în cazul produselor perisabile oferirea posibilității Furnizorului de a livra produsele doar la o entitate (un magazin din rețea) va crea premise pentru încetinirea termenului de livrare. Or, spre exemplu, Furnizorul livrează produse perisabile doar la un magazin al Cumpărătorului, care ulterior trebuie să le livreze altor magazine din rețeaua sa. Livrarea de către Furnizor a produselor către cea mai apropiată unitate comercială a cumpărătorului poate avea impact negativ în majoritatea cazurilor, deoarece aceasta va prelunge în timp perioada de livrare a produsului către consumator, fiind dependentă de circumstanțe (volumul mare a livrărilor/ condiții climatice/ tehnice).. În aceste circumstanțe	Nu se acceptă. Prevederea nu împiedică stabilirea contractuală a modalității de livrare către cumpărător ci instituie interdicția de a condiționa cu obligativitatea livrării în întreaga rețea sau în un magazin anume care datorită distanței de furnizor ar dezinteresa furnizorul în stabilirea unor relații contractuale. O astfel de abordare permite ca IMM din agricultură să poată livra doar în cel mai apropiat magazin permițând reducerea cheltuielilor de transport și sporind calitatea produselor fiind scurtat lanțul ”de la fermă la furculiță”.
--	---	---

		se va perturba termenul dintre livrare a mărfii si plasarea acesteia la raft pentru consumatorul final	
		Articolul 2116 lit.r) P revederea urmează a fi exclusă sau, alternativ, întreg Capitolul VII să fie aplicat doar față de situațiile cu implicarea producătorilor din categoria IMM. Mai mult decât atât, acest articiol poate fi aplicat doar în raport cu produsele agricole preambalate și marcate corespunzător, or, aplicarea condiției de listare a produselor similare livrate în vrac este imposibilă, deoarece produsele în vrac, livrate de mai mulți producători agricoli face imposibilă diferențierea acestora la casele sau echipamentul de marcaj (!) Suplimentar propunem, ca condiția ”listării” să fie aplicată doar după respectarea anumitor condiții: i) Aceasta se va aplica doar în raport cu IMM ii) Listarea va avea loc doar după prezentarea în mod transparent a condițiilor de livrare și după prezentarea listei exhaustive a produselor în cadrul negocierilor iii) Listarea se va aplica doar după ”perioada de testare a produselor noi” Se propune, ca Părțile să aplice ”valabilitatea obligației de listare” doar pentru produse noi și doar pentru perioada de ”testare” a produsului nou. Durata perioadei de testare va depinde de acordul Părților în raport cu particularitățile produsului, inclusiv perioada de consum. În privința produselor agricole condiția din lit. r) art.2116 ar putea fi discutată doar pentru cazurile, când produsele agricole sunt preambalate și marcate cu bar-code, care ar permite diferențierea acestora de produsele similare, vândute în vrac.	Se acceptă parțial. A se vedea proiectul modificat.

		Introducerea acestei prevederi în practică ar bloca activitatea cumpărătorului, care și-a dotat magazinele cu echipament și softuri conform sistemului anumit de marcaj, de aceea, produsele agricole ”în vrac” cu aceleași caracteristici nu pot fi plasate în vânzare de diferiți furnizori fără a fi preambalate/ marcate pentru că ele nu pot fi deosebite la marcarea acestor fie la cântărirea lor în zona fructe/legume, dar nici la casele de marcaj. De exemplu, nu pot să fie deosebite tehnic câteva feluri de cartofi ne ambalați cu aceleași caracteristici (ex., de culoare roză), livrate de diferiți vânzători, atunci când se vor cântări pentru a fi marcați. Același confuz va apărea și livrarea în vrac a altor categorii de fructe și legume în cazul lipsei ambalajului și marcajului acestora.	
		Articolul 2116 lit.s) Prevederea urmează a fi clarificată. Se propune introducerea noțiunii de ”reduceri de preț în legătură cu lichidarea de stoc” și definirea acesteia în Preambul. Fiind introdusă această noțiune (”reducere de preț odată cu lichidarea de stoc”), care se va aplica sub garanția, că nu va aduce atingere profitului furnizorului, stabilit prin Contract - va dispărea sensul și necesitatea prevederii din lit. ”S” art.21/16 Din cele menționate, aplicarea reducerii de preț cu scop de lichidare de stoc se va aplica pentru:i) Produsele, care se vând încet și termenul de consum al cărora a depășit 2/3; ii) Cu scop de a preveni risipa alimentară (!) Autorii argumentează introducerea prevederii date in felul următor: „Astfel, furnizorul devine protejat de impunerea de plăți care l-ar fi lipsit de cel puțin compensarea ”sinecostului” produsului, oferindu-i totuși posibilitatea de a se afla pe raft, fapt care este indispensabil lansării unui produs nou pe piață sau pe general ar asigura prezența pe piață. Totodată,	Nu se acceptă. Considerăm că autorul opiniei confundă relația dintre comerciant și consumatorul final cu cea dintre cumpărător și furnizor. Or, după cum s-a menționat supra, cumpărătorul devine proprietarul produsului pe care îl va comercializa, prin urmare, are libertatea de a stabili orice preț de vânzare către consumatorul final.

		interzicerea acestei PCN pune pe poziții de egalitate furnizorii cu putere de promovare diferită, considerând că un mare producător, datorită volumului întreprinderii și cifrei de afaceri, își poate permite vânzări sub ”sinecost”, pe când IMM mai degrabă că nu. Astfel, nu putem fi de acord cu argumentele autorilor proiectului, or, are loc confundarea a 2 situații specifice distincte. Acțiunile promoționale au drept scop informarea și aducerea produsului mai aproape de consumatorul final. Însă, există situații când unele produse ajunse pe raft nu sunt ”atractive” pentru consumatorul final în dependență de mai multe criterii (pret/necesitate/calitate). În aceste situații, comerciantul, în scopul de a fluidiza procesul de comercializare a produsului, stabilește un preț redus. Mai mult, deși autorii în analiza impactului de reglementare statuează, ca 90% din producătorii de produse agricole și alimentare sunt IMM, tot ei spun că: Totodată, interzicerea acestei PCN pune pe poziții de egalitate furnizorii cu putere de promovare diferită, considerând că un mare producător, datorită volumului întreprinderii și cifrei de afaceri, își poate permite vânzări sub ”sinecost”, pe când IMM - mai degrabă că nu. Accentuăm, că la caz trebuie să aducem claritate la două situații diferite: i) atunci, când este vorba despre acțiuni promoționale și ii) situații de comercializare a produselor, care nu se vând la preț inițial, urmând să fie redus prețul de comercializare (dar această comercializare nu are scop de promoție, ci doar fluidizarea vânzării produsului, față de care consumatorul nu manifestă interes). Accentuăm, că reducerea de preț la produsele, care nu se comercializează în dinamica, dorită de Părți, este o acțiune menită să fluidizeze vânzarea anumitor produse prin lichidarea de stoc . Este important de menționat, că se propune ca reducerea de preț să nu aducă atingere costului produsului, stabilit prin contract, astfel garantându-se, că reducerea de preț nu va avea impact asupra intereselor	
--	--	--	--

		producătorului. Respectiv, reducerea de preț odată cu lichidarea de stoc nu reprezintă reduceri comerciale, aplicate în perioada de promoții și, respectiv, reducerea de preț odată cu lichidarea de stoc nu poate fi limitată cu perioada celor 60 zile per, prevăzută în art.2116 (6). Respectiv, din acest considerent se propune introducerea noțiunii de ”reduceri de preț în legătură cu lichidarea de stoc”.	
		Articolul 21/16 (4) Aceste prevederi urmează a fi clarificate Proiectul utilizează noțiuni diferite care generează confuzia în interpretarea prevederilor. Alin. 4 din Proiect operează cu plăți, costuri și reduceri comerciale. Ulterior alin. 5 operează doar cu noțiunea de Reduceri Comerciale, ca apoi iar să se facă referire la ”plăți si costuri”. In aceste condiții, Proiectul trebuie sa definească clar, ce înseamnă plăți si costuri pentru a se evita interpretări eronate.	Nu se acceptă. Terminologia de la alin. (4) corespunde celei utilizate șa literele b) – f) al alin. (2) al art. 3 din Directivă iar cea de la alin. (5) corespunde prevederilor alin. (3) al art. 3 din Directivă.
		Articolul 2116 (5) Este necesar o clarificare adițională a prezentului aliniat. Ce anume se are în vedere prin estimare în scris a plăților unitare? Si cum acestea se coroborează cu alin.2 din art. 2116: cu excepția cazului în care acestea au fost convenite anterior prin clauze clare și lipsite de ambiguitate din contractul de furnizare sau printr-un contract sau amendament ulterior între furnizor și cumpărător	Nu se acceptă. Alin. (5) corespunde prevederilor alin. (3) al art. 3 din Directivă.
		Articolul 21/16 (6) Se propune: Alternativ, se va implementa o nouă redacție a acestei prevederi după cum urmează: (6) Pentru cazurile prevăzute la litera c) al alin. (2) o reducere comercială poate fi solicitată de către cumpărător înaintea demarării unei acțiuni de promovare inițiată de cumpărător Părți, în care Părțile vor preciza perioada promoției și cantitatea de produse agricole și alimentare pe care preconizează că o va comanda la	Nu se acceptă. Normele transpun paragraful doi al alin. (2) al art. 3 din Directivă. Privind perioada de promovare, aceasta este acordată cu opinia formulată de reprezentanții furnizorilor și s-a regăsit în mai multe proiecte de legi.

		preț redus. Termenul acțiunilor de promovare efectuate în baza prezentului alineat nu poate depăși 60 de zile per an per produs pentru situațiile, când Părțile nu au specificat în contract durata perioadelor de promoție. Dincolo de imixiunea în libertatea contractului prin limitarea termenului pentru promovarea produsului, se limitează perspectiva de promovare a produselor noi, care riscă să nu ajungă în zona de interes a consumatorului final, termenul de promoție fiind un factor semnificativ merceologic în comunicarea cu consumatorul, fiind categorie de produs având termen specific pentru a se promova (!) Considerăm, că doar Părțile prin comun acord în Contract pot decide: a) Categoriile de produse menite de a fi promovate b) Mărimea reducerii, care poate fi aplicată față de anumit produs c) Durata perioadei de promoție per categorie de produs.	
		Articolul 2116 (8) Prevederea urmează a fi aplicată cu condiția, în care întreg Capitolul VII să fie aplicat doar față de situațiile cu implicarea producătorilor din categoria ÎMM Se propune, ca Părțile să aplice excepție pentru ”obligația de listare” doar pentru produse noi și doar pentru perioada de ”testare” a produsului nou. În privința produselor agricole condiția alin.(8) art.2116 ar putea fi discutată doar pentru cazurile, când produsele agricole sunt preambalate și marcate cu bar-code, care ar permite diferențierea acestora de produsele similare, vândute în vrac. Introducerea acestei prevederi în practică ar bloca activitatea cumpărătorului, care și-a dotat magazinele cu echipament și softuri conform sistemului anumit de marcaj, de aceea, produsele agricole ”în vrac” cu aceleași caracteristici nu pot fi plasate în vânzare de diferiți furnizori fără a fi preambalate/ marcate pentru că ele nu pot fi deosebite	Se acceptă parțial A se vedea redacția actualizată.

	la marcarea acestor fie la cântărirea lor în zona fructe/legume, dar nici la casele de marcaj. De exemplu, nu pot să fie deosebite tehnic câteva feluri de cartofi ne ambalați cu aceleași caracteristici (ex., de culoare roză), livrate de diferiți vânzători, atunci când se vor cântări pentru a fi marcați. Același confuz va apărea și livrarea în vrac a altor categorii de fructe și legume în cazul lipsei ambalajului și marcajului acestora. Articolul 126 (2) Constituție: Statul trebuie să asigure: b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție; În conformitate cu art. 8, alin. 1 din legea nr. 845/03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi: Statul creează tuturor întreprinderilor condiții juridice și economice egale de gospodărire, garantează respectarea drepturilor și intereselor lor legitime, contribuie la dezvoltarea concurenței libere, conștiincioase între aceștia, le asigură posibilități egale de a folosi resurse tehnico-materiale, naturale, de muncă, financiare și informative neadmițând monopolizarea piețelor acestor resurse, și reglementează activitatea de antreprenoriat în baza legislației în vigoare. Revenind la obiecția noastră de la pct. 1, unde am remarcat că nu este utilizată sintagma lant alimentar scurt. Reiterăm, că metoda de protecție care se dorește a fi creată pentru produsele naționale se va extinde în aceeași măsură și producătorilor mari, dar și produselor de import. Revenim în acest context la propunerea de a aplica Cap.VII doar față de raporturile cu implicarea IMM.	
	Articolul 21/16 (9) Prevederea urmează a fi exclusă.	Nu se acceptă. Menționăm că, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prin avizul cu Nr. 01-6/433 din 14.02.2022 nu a opinat asupra lipsei

	Hotărârea de Guvern nr. 600/27.06.2018 cu privire la organizarea si funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor stabilește la pct. 7 din anexa nr. 1 următoarele: Agenția are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic, a producției alcoolice, produselor vitivinicole și a berii, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar. In acest context, este necesar de determinat, daca ANSA are competenta si resursele necesare in implementarea alin. 9 propus de autori. Mai mult, această clauza urmează a fi analizata din perspectiva corupțională. Dorim să atragem atenția in special la următoarea formulare: Constatările procesului-verbal se vor reverifica de către autoritatea de monitorizare din 10 în 10 zile sau la sesizarea furnizorului. În acest context, ANSA i se deroga dreptul să viziteze entitatea comerciala, care a raportat lipsa spațiului la fiecare 10 zile. Considerăm, acordarea unui asemenea drept autorității de monitorizare ca si niște acte permise de intimidare (prin vizite frecvente) a Cumpărătorului, ca sa-l determine sub presiune administrativă (controale ANSA) să nu refuze listarea unor produse in favoarea acelor produse a cărui Furnizor nu a avut loc pe raft	de competențe sau aptitudini privind sarcina atribuită. Privind factorii corupționali sau de intimidare, menționăm că proiectul nu poate fi fundamentat prin prezumția coruptibilității angajaților unei entități oficiale.
	Articolul 21/17 Alin. 2 și alin. 3 urmează a fi excluse.	Se acceptă parțial. La alin. (2) în calitate de autoritate cu atribuții de monitorizare se desemnează ME.

		ANSA nu are competenta nici resursele umane necesare pentru a determina, care sunt practicile comerciale neloiale. Alin. 3 expus in redactia din Proiect nu are efect juridic, or, Legea Concurenței este aplicabilă de jure asupra relațiilor dintre Cumpărător si Furnizor fără a fi necesar menționarea acestui fapt si in legea nr. 231. Considerăm inoportună dublarea și într-o lege ce reglementează relațiile comerciale interne. Or, astfel se încalcă principiile stabilite de Legea nr. 100/22.12.2017 privind actele normative care prevede la: Articolul 3, alin.1 La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii: d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice	Alin. (3) se modifică. A se vedea proiectul.
		Articolul 2118 (1) Urmeaza a fi inclusi si Cumpărătorii cu dreptul de adresare a plingerilor către Consiliul concurenței. b) Se va exclude sintagma:”inclusiv anonime” Practicile comerciale neloiale pot fi aplicate si de Furnizor nu doar de Cumparator. Este cel putin inechitabil oferirea posibilității doar Furnizorului dreptului de adresare Legea concurenței nr. 183/11.07.2012 a fost adoptată prin transpunerea principiilor și rigorilor europene. Legea concurenței este legea speciala, care stabilește activitatea Consiliului Concurenței. Investigarea practicilor comerciale neloiale se pun in sarcina Consiliului Concurenței. In conformitate cu legea specială Consiliul Concurenței nu investigheaza plangerile anonime (art. 49 Legea Concurenței). Astfel, daca nu se elimina sintagma o sa avem doua norme conflictuale.	Se acceptă parțial a) Nu se acceptă. După cum s-a argumentat supra, Directiva nu prevede o astfel de situație, protecția fiind acordată furnizorului în raport cu cumpărătorul. b) Se acceptă.
		Articolul 21/18 2)	Se acceptă.

		Urmează a fi exclusă. Modificările care se doresc a fi înfăptuite care au impact asupra Legii concurenței, urmează a fi analizate cu atenție. Or, sancțiunile pe care le pot aplica Consiliul Concurenței sunt de 1- 2% din cifra de afaceri. Respectiv, urmează a se evita expresii de genul: În sensul atribuțiilor autorității competente și procedurilor de examinare a plângerilor practicile comerciale neloiale sunt echivalente încălcărilor legislației din domeniul concurenței pentru concurență neloială. Or, acest lucru atrage după sine și sancționarea la fel ca și pentru încălcarea normelor materiale ale legii concurenței.	
		Articolul 21/18 (5) Va fi detaliat inclusiv după cum urmează: <i>Litigiile privind practicile comerciale neloiale pot fi soluționate pe cale amiabilă înainte de fi adresate Consiliul Concurenței în baza Legii nr. 137/2015 cu privire la mediere.</i> Mai mult, nu este clar determinat în Proiect, când exact intervine această prevedere înainte sau după adresarea la Consiliul Concurenței?	Se acceptă.
10.	Propunerile consolidate ale Asociației Naționale a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate "LAPTE" (ANPLPL LAPTE) și Patronatului	Noțiunea <i>"produse agricole și alimentare"</i> se propune în următoarea redacție: "o listă de produse agricole și alimentare stabilită de Guvern, precum și produsele care nu sunt enumerate în anexa respectivă, dar care sunt procesate în scopul utilizării ca alimente prin utilizarea produselor enumerate în anexa respectivă"	Se acceptă parțial. Categoriile de produse incidente proiectului se vor decide pe platformă guvernamentală, unde se vor considera toate opiniile în conformitate cu cerințele principiului transparenței decizionale.

	Întreprinderilor Industriei Prelucrătoare de Carne (PÎIPC)		
		Noțiunile de ”furnizor” și furnizor intermediar” de comasat. Se propune o singură noțiune: ” furnizor - orice producător agricol, persoană fizică, persoană fizică autorizată, întreprindere individuală, asociație familială, sau persoană juridică, care vinde produse agricole și/sau alimentare, autorizată să desfășoare activități de producție și/sau procesare a produselor alimentare în vederea comercializării acestora către un cumpărător; termenul de <i>furnizor</i> poate include un grup de astfel de producători agricoli sau un grup de astfel de persoane fizice și juridice precum organizațiile de producători, organizațiile de furnizori și asociațiile unor astfel de organizații;	Nu se acceptă. Divizarea presupune clarificarea diferenței dintre formarea costului produselor furnizate de producător și de ex. angrosist, fapt care este relevant din perspectiva stabilirii ”sinecostului” produsului pentru aprecierea limitei reducerilor comerciale pe care le poate solicita cumpărătorul.
		La noțiunile ” <i>produse agricole și alimentare ușor perisabile</i> ” și ” <i>produse agricole și alimentare perisabile</i> ”, noțiunea de: produse agricole și alimentare ușor perisabile nu se susține acest termen este utilizat pentru a stabili lista de produse care se achita în 7 zile din momentul producerii și plasării pe raft , dar această noțiune conține multe lacune și prin introducerea acestei noțiuni creăm practici neloiale. Propunem menținerea Noțiunii generale: d/a cum este în Directiva633/2019	Se acceptă parțial. Au fost operate modificări. A se vedea proiectul modificat.
		La noțiunile ” <i>costuri suplimentare de achiziție al produselor (servicii de logistică)</i> ” și ” <i>preț de vânzare</i> ” să se expună Serviciul Fiscal de Stat.	Ministerul Finanțelor a comunicat lipsa obiecțiilor. Totodată, noțiunea ”preț de vânzare” a fost susbstituită cu noțiunea ”costul produsului”.

	Se propune includerea mai multor noțiuni: Delestări – acțiune prin care cumpărătorul informează că anumite produse din oferta activă nu vor mai fi prezentate pe raft pentru consumatori; prezentând și argumentele, care au dus la acea acțiune inclusiv refuzul de a mai comanda și expune marfa. Recepție – acțiune de preluare a mărfii în spațiile cumpărătorului a produselor agricole și/sau alimentare în baza verificării cantitative și calitative a mărfii Stocare creare de stocuri de produse agricole și/sau alimentare din oferta furnizorului, în depozitele cumpărătorului Practici comerciale neloiale – sunt considerate practicile care contravin bunei conduite comerciale , bunei credințe si corectitudinii , care sunt impuse unilateral de partener comercial altuia, chiar și atunci când acestea rezultă în urma înțelegerii între părți Represalii comerciale – acțiuni îndeplinite de către un cumpărător asupra furnizorului sau a furnizorului asupra comerciantului, cu scop de intimidare pentru a influența comportamentul acestuia în sensul acceptării condițiilor contractuale ale cumpărătorului sau ale furnizorului sau a unor condiții defavorabile furnizorului respectiv cumpărătorului Reduceri comerciale - care noțiune va fi utilizată în proiectul elaborat din Directiva sau din Legea 225/2020?	S-a luat act. În proiect au fost incluse și precizate noțiunile care sunt aplicabile prevederilor cadrului normativ propus.
	Cu referire la noțiunile: produse agricole și alimentare ușor perisabile - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt susceptibile să devină improprii pentru vânzare în termen de 7 zile inclusiv după recoltare, producere sau procesare produse agricole și alimentare perisabile - înseamnă produse agricole și alimentare care, prin natura lor sau la stadiul lor de procesare, sunt	Se acceptă parțial. Au fost operate modificări. A se vedea proiectul modificat.

		susceptibile să devină improprie pentru vânzare în termen de 30 de zile după recoltare, producere sau procesare. Se propune : -pentru produsele perisabile termenul de plată este data limită de consum /data limită de consum indicat pe ambalaj și/sau certificate de calitate si/sau factura si/sau aviz de însoțire, dar nu mai mare de 30 de zile calendaristice(ANPLPL) De exclus: prezentarea estimării în scris a prețului de vânzare. Refuzul de prezentare de către furnizor a estimării scrise a prețului de vânzări, sau prezentarea estimării eronate, duce la inaplicabilitatea limitării reducerii comerciale. Rețelele tot timpul vor găsi estimarea nejustificata Posibil intenția autorilor este de a soluționa problema practicilor neloiale termenilor de plată convenite dintre comerciant și furnizor, dar reglementarea dată a creat și va crea mai multe impedimente în implementare, evidență și costuri nejustificate atât pentru furnizor cat și pentru comerciant. .Aplicarea în practici a pun. (3) și (4) <i>Furnizorul eliberează facturi fiscale separate pe categorii de produse alimentare clasificate conform prevederilor alin. (3) și (4).</i> Presupune pentru producătorii în special lapte și carne eliberarea suteleor de facturi pe când data limită de consum este expres stabilită în actele de însoțire forma F2 (certificat sanitar veterinar) Certificat de calitate/Declarația de conformitate (benevolă), iar achitarea să aibă loc în dependență de data limita de consum care este indicata în Certificatul de calitate sau pe etichetă sau poate fi indicată în factură eliberată de furnizor, este foarte complicat să se stabilească <i>lista produselor foarte perisabile</i> din punct de vedere microbiologic și astfel pot fi create practici neloiale.	
		A modifica denumirea art. Interzicerea practicilor comerciale neloiale d/a similar articolului corespunzător din Directiva 633/2019	Se acceptă.
		Cu referire la Articolul 21¹⁶ , alin. (5)	Se acceptă parțial. A se vedea proiectul modificat.

		(5) Reducerile comerciale solicitate de către cumpărător furnizorului de produse agricole și alimentare, cu excepția intermediarilor, nu pot depăși 10% din prețul de vânzare. Furnizorul îi prezintă comerciantului, la cererea acestuia, o estimare în scris a prețului de vânzare. Refuzul de prezentare de către furnizor a estimării scrise a prețului de vânzare, sau prezentarea estimării eronate, duce la inaplicabilitatea limitării reducerii comerciale. 1) Plățile menționate la alin. (2) literele: a) b) și f) nu pot fi mai mari de 5% din costul de achiziție al produselor; b) c) – e) nu pot fi mai mari de 10% din costul de achiziție al produselor. 2) în cazul negocierii unui nou contract sau renegocierii prețului de vânzări, limitele prevăzute la pct. 1) se vor calcula din prețul de vânzări. Reieșind din aceste prevederi, plățile menționate în alin (2) constituie cumulativ 15%. Respectiv propunem ca acestea să nu depășească sumar (sa nu fie mai mult de) 10% a) cumpărătorul returnează furnizorului produsele agricole și alimentare nevândute, fără să plătească pentru respectivele produse nevândute, sau fără să plătească pentru eliminarea acestor produse, sau ambele; La proiectul Legii privind modificarea unor acte normative (Legea 231/2010) în deosebi susținem Art.21/16 (5) și anume privește plafonarea reducerilor comerciale până la 10% din prețul de vânzare, dar cerem excluderea condițiilor de prezentare de către furnizor comerciantului estimarea în scris a prețului de vânzare. Returnarea produselor alimentare conform Legii 221/2013 cerințe sanitar veterinar pentru produse de origine animală se interzice: ”Returnarea produselor poate fi doar pentru produsele de origine non animale și aici trebuie sa existe Lista aprobată de guvern și difiniția produselor alimentare de origine nonanimală - legume, plante, rădăcini și tuberculi	
--	--	---	--

		alimentari, fructe, cafea, ceai, mate și mirodenii, cereale, semințe, gume, rășini, seve și extracte vegetale, grăsimi și uleiuri de origine vegetală, zaharuri, băuturi alcoolice, nealcoolice și oțet, procesate sau nu, produse obținute din acestea, suplimente alimentare, produse chimice anorganice și organice utilizate ca ingrediente pentru prepararea produselor alimentare, precum și orice alte produse care sunt destinate consumului uman și care nu sunt de origine animală; produse chimice anorganice și organice - produse care sunt utilizate ca ingrediente pentru prepararea produselor alimentare destinate consumului uman.	
		ANPLPL LAPTE și PÎIPC, insistă în mod deosebit asupra următoarelor aspecte: Se susține prevederea Art.21¹⁶ (5) în ce privește plafonarea reducerilor comerciale totale/sumar până la 10% din prețul de vânzare, dar se cere excluderea condițiilor de prezentare de către furnizor comerciantului estimarea în scris a prețului de vânzare. Se susține Articolul 21¹⁸ Plângeri și proceduri privind practicile comerciale neloiale Se susține abrogarea Articolul 21¹ dar cu excepția punctului 12 <i>”Comercianții de produse alimentare, cu excepția celor din unitățile de comerț ambulant, sunt obligați să achiziționeze și să asigure expunerea pe raft a produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50% din lungimea liniară a raftului comercial, în cazul în care comercializează produse din aceeași categorie cu cele incluse în lista produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt. Furnizorul este obligat să asigure livrarea produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în cantitate deplină conform contractului încheiat. Lista produselor alimentare ce se încadrează în prevederile prezentului alineat se elaborează de către organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii</i>	S-a luat act.

		<i>guvernamentale în domeniul agriculturii, se aprobă de Guvern și se actualizează anual.”</i>	
11.	Camera de Comerț și Industrie. Avizul nr. 106-06/17 din 26.01.2022	1. În punctul 2 al Art. I. al proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative ”Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior”: În scopul asigurării tratării echitabile a producătorilor și/sau furnizorilor unităților comerciale în contextul eliminării practicilor comerciale neloiale, se propune extinderea domeniilor de aplicare a prevederilor proiectului legii remise spre examinare și pentru mărfuri industriale. Astfel se propune modificarea definiției noțiunii de ”furnizor”, care urmează a fi expusă în următoarea redacție: ”furnizor - înseamnă orice producător sau orice persoană fizică sau juridică sau grup, uniuni/asociații a acestora, care vinde produse” și includerea noțiunii de ”producător”. În această ordine de idei, considerăm necesară excluderea sintagmei ”agricole și alimentare” pe tot parcursul textului, cu excepția prevederilor referitoare la produsele perisabile. Mai mult, deși Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 se referă la practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, aceasta conține prevederi, care permit extinderea acestora asupra altor categorii de furnizori ”(40) Statele membre ar trebui, de asemenea, să poată menține sau introduce reglementări naționale menite să combată practicile comerciale neloiale care nu fac parte din domeniul de aplicare al prezentei directive, cu condiția respectării dispozițiilor dreptului Uniunii aplicabile funcționării pieței interne și cu condiția proporționalității reglementărilor respective. Astfel de reglementări naționale ar putea depăși domeniul de aplicare al prezentei directive, de exemplu în ceea ce privește dimensiunea cumpărătorilor și a furnizorilor, protecția cumpărătorilor, gama de produse și de servicii. Astfel de reglementări naționale ar putea, de	Nu se acceptă. A se vedea textul și preambulul Directivei 2019/633, or scopul proiectului este transpunerea acesteia.

		asemenea, depăși numărul și tipul practicilor comerciale neloiale interzise enumerate în directivă.”	
		În art. 21 ¹⁴ ”Noțiuni utilizate în sensul prezentului capitol”, noțiunea reduceri comerciale urmează a fi completată cu sintagma ”...și de la alte plăți cu caracter obligatoriu.”	Nu se acceptă. Cuvintele propuse poartă caracter generic. Prin acceptarea redacției ”plățile cu caracter obligatoriu” devin pasibile neexecutării oricăror tipuri de reduceri care sunt obligatorii prin clauze contractuale neviciate.
		În art. 21 ¹⁵ Contracte și termenele de plată”: Conform prevederilor Directivei (UE) 2019/633, încălcarea termenelor de plată nu sunt considerate practici comerciale neloiale, acestea fiind stipulate în contracte/acorduri între cumpărător și furnizor. Prin urmare, propunem excluderea alin.6, și lit. a) din alin. (5).	Nu se acceptă. A se vedea alin. (1) al art. 3 al Directivei 2019/633.
		În art. 21 ¹⁶ ”Practici comerciale neloiale”: - alin. (3) dublează alin. (10) al art. 21 ¹ ”Relațiile contractuale dintre furnizor și comerciant”, respectiv este necesară revizuirea acestui aspect;	Nu se acceptă. Obiecția nu este clară. probabil se are în vedere preluarea prevederilor actuale ale alineatelor 9 și 10 ale art. 21/1 din Legea nr.231/2010. Subiectul este domeniul ANSA, urmează a se vedea avizul respectiv.
		- a expune alin. (5) în următoarea redacție: ”(5) Reducerile comerciale și alte plăți solicitate de către cumpărător furnizorului, nu pot depăși sumar, limita de 10% din prețul de vânzare, stipulat în lista de prețuri a furnizorului sau specificația comerciantului, indiferent de numărul contractelor încheiate între Furnizor și Comerciant. Furnizorul îi prezintă comerciantului, la cererea acestuia, o estimare în scris a prețului de vânzare. Refuzul de prezentare de către furnizor a estimării scrise a prețului de vânzare, sau prezentarea estimării eronate, duce la inaplicabilitatea limitării reducerii comerciale”. Redacția actuală, care	Nu se acceptă. Subiectul este reflectat pe larg în analiza de impact. Deși plafonarea reducerilor comerciale a fost propusă spre consultare, considerăm că astfel de prevederi contravin principiilor liberei concurențe și alineatului (2) al art. 3 din Directiva 2019/633 care prevede posibilitatea plăților menționate în textul alineatului cu

		prevede plafonarea reducerilor comerciale în limitele de maxim 10%, nu limitează în fond fenomenul încasărilor/solicitărilor comerciantului, de la furnizori, sub alte forme juridico-economice (de exemplu, taxe de intrare sau listare, taxe logistice, taxe de dezvoltare, etc.).	condiția expunerii acesteia în contract. Suplimentar a fost introdusă în proiect PCN care interzice ”s) furnizarea (vânzarea) produselor agricole și alimentare sub prețul de vânzare (exceptând profitul furnizorului) cu excepția cazurilor și termenilor prevăzute la alin. (6). Cumpărătorul nu poate solicita plăți prevăzute la alin. (2) sub limita prevăzută la prezenta literă.” Astfel, furnizorul devine protejat de impunerea de plăți care l-ar fi lipsit de cel puțin compensarea ”sinecostului” produsului, oferindu-i totuși posibilitatea de a se afla pe raft, fapt care este indispensabil lansării unui produs nou pe piață sau pe general ar asigura prezența pe piață. Totodată, interzicerea acestei PCN pune pe poziții de egalitate furnizorii cu putere de promovare diferită, considerând că un mare producător, datorită volumului întreprinderii și cifrei de afaceri, își poate permite vânzări sub ”sinecost”, pe când IMM mai degrabă că nu.
		- în alin. (7), a reduce termenul maxim al acțiunilor de promovare de la 60 la 30 de zile per an per produs.	Nu se acceptă. Nu există o argumentare care ar putea fi apreciată.
		În art. 21/17 ”Autorități competente”: - este necesară prevederea mecanismului de stabilire, examinare, asigurare a aplicării interdicțiilor, sancționare a practicilor comerciale	Se acceptă conceptual. Normele juridice de implementare a prevederilor art. 21/17 pot fi elaborate urmare

		neloiale și monitorizarea practicilor comerciale neloiale, care reieșind din prevederile acestui articol este unul incert;	adoptării proiectului pentru a corespunde redacției publicate oficial.
		- alin. (2) se propune a fi completat după cuvintele "... Agenția Națională de Siguranță a Alimentelor", cu sintagma "și Inspectoratul Fiscal de Stat", reieșind din competențele funcționale ale acestei instituții.	Se acceptă parțial. S-a decis atribuirea Ministerului Economiei a sarcinii de generalizare a informației privind PCN.
		În art. 21/18 " Plângeri și proceduri privind practicilor comerciale neloiale", alin. (5) urmează a fi completat cu sintagma "...sau în arbitraj conform Legii 23/2008 cu privire la arbitraj".	Se acceptă.
		2. Cu referire la punctul 3 al Art. I. al proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative. Ținând cont de lipsa argumentelor justificatoare și fundamentarea economico-financiară a necesității abrogării alin (12) al art.211 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, considerăm necesară păstrarea acestor prevederi în cadrul capitolului VII" Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător". Considerăm că alin (12) al art.211 din Legea nr. 231/2010, în vigoare din data de 07.12.2020, conține o prevedere importantă, care nu se regăsește în capitolul nou VII "Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător" al proiectului propus spre examinare. Drept justificare a introducerii acestui alineat în anul 2020, au fost aduse următoarele argumente: extras din nota informativă la proiect de lege: "5) Ultima reglementare propusă vizează susținerea comercializării produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt, și anume stabilirea unei cotei de raft, nu mai puțin de 50% din lungimea lineară a raftului, destinată expunerii și vânzării produselor provenite din lanțul alimentar scurt conform unei liste aprobate de Guvern. Lista respectivă va include produsele alimentare / produse procesate în	Nu se acceptă. A se vedea argumentele din AI p.14-15. În calitate de norme compensatorii proiectul vine cu alineatele (8) și (9) ale art. 21/16.

		Republica Moldova, precum și a căror volum de producere permite asigurarea continuității livrărilor în magazin, evident și conform parametrilor de calitate și inofensivitatea a produselor. Prin această normă, producătorii locali vor fi siguri în existență pieței de desfacere și își vor consolida eforturile asupra sporirii competitivității produselor fabricate. Impactul economic așteptat de la implementarea normei vizate este dezvoltarea economiei naționale, în special a regiunilor”.	
		3. Suplimentar, în cazul în care capitolul VII se va referi doar la furnizorii de produse agroalimentare, adițional propunerilor înaintate, solicităm luarea în considerare a propunerilor specifice acestui sector, conform tabelului anexat.	Nu se acceptă. A se vedea textul și preambulul Directivei 2019/633, or, scopul proiectului este transpunerea acesteia.
		De asemenea, considerăm binevenită transpunea pct. (11) din Directiva (UE) 2019/633, care urmează să reglementeze tranzacțiile comerciale, indiferent dacă acestea sunt realizate între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice, având în vedere faptul că autoritățile publice ar trebui să se raporteze la aceleași standarde atunci când cumpără produse. Astfel, Directiva respectiva se aplică în UE tuturor autorităților publice care acționează în calitate de cumpărători. Excepție fac instituțiile medico-sanitare (p.18 din Directivă). Prin urmare, considerăm binevenită modificarea actelor legislative corespunzătoare.	Nu este clară obiecția. Noțiunea de cumpărător acoperă subiectul cu excepțiile stabilite la alin. (5) al art. 21/15.